SUSCRIPCIÓ
Barcelona . Una pesseta al mes
Espanya. . 4'50 pessetes al trimestre
Extranger . 9'00 id. id.
Pagant per anys, una pesseta de rebaixa

EL:POBLE:CATALA

DIRECTOR
PERE COROMINAS
REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL.
IMPREMPTA
CARRER FORTUNY, NÚM. 2, TERS
TELÈFONS
Redacció, 723 - Imprempta, 2,298

ANY IX NÚM. 2.500 — BARCELONA, DILLUNS 8 DE JANER DE 1912 — UN NÚMERO, 5 CÈNTIMS

FINAL D'UNA POLEMICA

El capítol de les veritats

«La Publicidad» d'ahir, per la ploma de l'autor de la «Pequeña tribuna», ens fa saber que ha resolt acabar la polémica amb EL POBLE CATALA. No vol el confrare seguir donant el trist espectacle d'una guerra civil. Per la nostra part, ens sembla bé la decisió. Peró encara millor ens hauria semblat que s'hagués abstingut de comensar la guerra amb les seves injustes provocacions.

Y fa més «La Publicidad» que acabar la polémica. De no gaire bona gana, y a requeriment, segons diu, de nombrosos correligionaris de tot arreu de Catalunya, se sotsmet a l'orientació actual del nostre partit, malgrat considerarla fracassada. «Hemos resuelto no estorbar», escriu. Recordem molt bé que dies abans de les eleccions provincials de l'any passat, l'escriptor de la «Pequeña tribuna» feia la mateixa declaració, y amb les mateixes paraules d'ara.

Peró abans de cessar les hostilitats, el confrare avía els canons de gros calibre contra els nostres amics y el nostre diari, y encen la roda final del seu castell de focs polemístic.

El diari del carrer de Barbará fa una pintura ubaga, trista y llagrimosa de la situació de l'Esquerra catalana a la nostra capital. No més ne pinta un aspecte, y potser no el més interessant d'aquesta situació. Peró, així y tot, hem de reconéixer que les negrors de la pintura no són, desgraciadament, exagerades. Nosaltres som els primers en confessar que l'U. F. N. R. ha donat a Barcelona un exemple dolorós y descoratjador.

Lo curiós, lo remarcable, lo ridícol de l'article del confrare es que carrega la culpa de totes les desgracies, de totes les malvestats, de tots els mals passats, presents y futurs del partit, sobre un sol home. No l'anomena. Mes l'alusió mossegadora y verinosa an aquest home se troba en cada paragraf y en cada ratlla, responent a un odi reconcentrat, a una obsessió insana y torturadora.

De l'incompliment de les bases patriótiques de l'U. F. N. R., de les lluites y les incidencies de les eleccions pera la Junta Municipal, de que'l Consell general no's reuneixi, de que l'Esquerra no hagi emprés un moviment d'expansió, de que sigui poca la seva influencia, de que alguns prohoms estiguin retrets, de que'ls centres del partit no s'avinguin, de que la poma de la discordia rebotí per tots els terrats... de tot, de tot n'es autor y culpable aquell home a qui el republicá amable de la «Pequeña tribuna» senyala iradament amb el dit.

Heusaquí, senyors, la pobre, la mesquina conclusió a que arriba l'escriptor del confrare. Heusaquí el resum de les «veritats» que ahir aboca al vuidar d'un cop el seu cabás d'agravis y d'acusacions. El director de «La Publicidad» ha reflexat en el seu treball d'ahir les seves antipaties y els seus odis, peró no ha plantejat el veritable problema que batega en els fons de la llarga, llarguíssima crisi de l'Unió Federal. Ara que se'ns dona mo'iu, nosaltres volem parlarne amb tota franquesa, amb tota lleialtat de aqueixa crisi. Volem escriure'l capítol — una mica descarnat, una mica crú — de les veritats.

S

Ve de lluny el mal de l'Esquerra catalana. Ve ja dels dies de la Solidaritat, de quan l'Esquerra comensava a dibuixarse en el sí de les forses solidaries. El nacionalisme republicá, acabat de néixer, fort y prestigiós, caminant de cara a totes les esperanses, xocá de bon principi amb alguns elements dels vells partits republicans. Ja aleshores van marcarse dos temperaments, dues tácticques, dues idealitats. Y es que resultava que alguns homes que duien etiqueta republicana y lliberal, no responien a les doctrines de la seva bandera. Eren homes que havien perdut la fe en els ideals o que mai n'hi havien tingut. Eren conservadors per instint o per excepticisme. Per això se trobaren naturalment, lógicament, a pesar de la diversitat de les etiquetes polítiques, al costat dels homes chábils de la Lliga, y amb ells establiren una veritable comunió de sentiments. Y quan els nacionalistes republicans els cridaren a la defensa dels principis democrátics en perill, no hi acudiren, o hi acudiren de mala gana. Y quan se'ls excitava al necessari combat pera evitar el predomini de les dretes, s'en desentenien malhumorats y acusaven als nacionalistes republicans d'obrar moguts tant sols per l'odi a la Lliga. Estaven enamorats de la dolsa companyia d'aquesta y maleien als qui els en volien honestament separar.

Aleshores comensá la gran paradoxa. Els nacionalistes republicans, procedents del catalanisme, tinguts com a més conservadors y més tebis que'ls vells republicans d'historia vermella, se trobaren amb que una gran part d'aquests darrers eren molt més conservadors, molt més tebis y molt més acomodaticis que ells. Y el nacionalisme republicá resultá — oh sorpresa! — l'extrema esquerra de les forses solidaries. Quan el problema del projecte d'Administració local se plantejá, aquells republicans antics a qui hem aludit se situaren ben aviat al costat den Cambó y quasi al costat den Maura. Un home ilustre y preclar que en aquells dies aconseguí un formidable éxit parlamentari combatent el projecte de régim local, se trobá gairebé sol al defensar el seu criteri dintre la minoria solidaria. La majoria dels republicans históries se n'anaren amb en Cambó. Després del temps que d'allavors ensá ha passat, ja no será una indiscreció dir que aquest extrany fenómen fou la causa principal del retraiment y de la retirada de aquell ilustre home a qui hem esmentat.

Els regionalistes, ajudats eficasment pels republicans nominals, desviaren del seu recte camí el moviment solidari, y al desviarlo el feriren de mort. Desviat, desnaturalisat, fracassat, aqueix moviment se feu insostenible y esdevingué nociu a les causes de la Llibertat y de Catalunya. A pesar d'això, els republicans amables se van convertir en els seus defensors més entusiastes; y, ja caiguda y desfeta la Solidaritat, anaren a Lleida a plorar sobre les seves runes y's proclamaren épicament els últims solidaris».

Ells, ells van esser els més forts enemics de la constitució d'una veritable Esquerra catalana. No obstant, l'empenta de la joventut y la forsa irresistible de l'evolució política van imposarla, y l'U. F. N. R. nasqué. Per dissort, els excéptics, els desenganyats hi entraren; sense portarhi el cor, presoner dels homes de la Lliga, els uns; amb el cor orfe d'ideals, els altres.

La paradoxa creixia y's feia més visible per moments. Els elements del nacionalisme republicá y la part realment republicana y esquerrana dels partits históricos no podien dissimular el seu astorament davant de la actitut y del parer d'aquells correligionaris especialíssims. Esclatava el conflicte del Marroc, y eren partidaris de l'intervenció militar. Venia la repressió de la setmana trágica, y alguns demanaven energia y rigor. Queia el govern conservador, y no amagaven les seves simpatíes per en Maura y per en Lacierva. Oh trágica revelació! Ens hi haviem ajuntat creientlos demócrates y republicans, y resultaren mauristes!

En la política local obraren en consequéncia. A cada convocatoria d'eleccions feien campanya a favor de l'unió amb les dretes. Resolt el plet en sentit contrari als seus desitjos pels organismes illegítims del partit, sembraven entre'ls correligionaris el descoratjament y l'indisciplina. Pera ells, cada victoria de l'Esquerra era un dolor; cada fracás, una alegria íntima. Els dretistes han tingut en ells uns preciosos colaboradors ficats en les fileres nostres. «Cercs de la U. F. N. R.» els anomená temps entera en les planes d'un setmanari un estimat company.

Alguns d'aqueixos homes, a copia d'anys y de desenganys, han realisat una evolució notoria. Eren republicans, y radicals y tot, y avui, excéptics, han anat al conservadurisme d'idees y de procediments. El pot conserva el vell retolet, peró el contingut ha estat substituit. Nosaltres la respectariem aquesta evolució si los noblement confessada y si an ella s'ajustés la filiació política. Qui de republicá lerrouxista hagi devingut sincerament maurista, o cambonista, o canalejista, está en el seu dret actuant com a tal. Peró a lo que no té dret es a romandre y a influir en un partit republicá y nacionalista, en un agrupament d'esquerra. Per voler sostenir una situació inversemblant, se dona el cas de que aqueixos homes, desde'l seu lloc d'avensats y de republicans, defensen l'aventura africana, combaten les demandes d'abolició de la pena de mort, parlen de Fransa de la mateixa manera que «El Correo Español» o «El Siglo Futuro», defensen la indefensable política del govern y anyoren totes les solidaritats possibles amb conservadors, amb reaccionaris, amb ultramontans, amb carlins.

Posats en el camí de totes les complacencies y atiats per l'odi als qui sostenen la integritat dels ideals y l'honor de la bandera, els correligionaris de nom y adversaris de fet, han arribat darrerament a amparar als acusats d'actes greus de mala administració municipal y a intentar venjarlos baixament atacant l'honorabilitat immaculada de persones dignissimes, models de puresa y rectitut. Y ha estat en aquest moment quan nosaltres hem cridat «prou!», y hem plantat cara an aquests elements.

Ara ells acaben la polémica. Nosaltres també. Y nosaltres, com ells, hem volgut escriure, com a final, el capítol de les veritats.

S

La polémica es acabada. Qui la obrí l'ha tancat. En paus.

EL POBLE CATALA, emperó, seguirá parlant dels afers municipals en curs. Ho demanen, ho exigeixen, els alts interessos de la ciutat. Y, además, farem, en definitiva, un bé a l'Unió Federal, que's moriria de tristesa y de vergonya si consentís als seus regidors les corrupteles y les prevaricacions.

El plet de l'Esquerra

Els nostres companys de Lleida

La benemérita Joventut Republicana, de Lleida, que tants esforsos porta realisats per la causa de la República y de la Democracia, ha tingut unes paraules d'intervenció per lo que passa entre'ls federals nacionalistes de Barcelona.

Un telegrama rebut aquesta nit, ens ho diu. Heuselaquí:

«La Secció política de la Joventut Republicana ha pres l'acord següent: Deplorant la divergencia entre EL POBLE CATALA y «La Publicidad», referent als assumptes de l'Ajuntament de Barcelona, els convida a acabar la discusió perniciosa pels interessos republicans, inspirantse noblement en la norma de conducta trassada en els acords sancionats en l'Assamblea del partit d'avui fa un any per l'aplaudiment unánim de Catalunya republicana.—President, B. Arderiu. —Corresponsal.»

Notes polítiques

L'acció de la «Joventut»

Aquest vespre, a les deu, se reunirá en el C. N. R. del carrer de Pelai, 42, principal, el nou Consell general de la Joventut Federal Nacionalista Republicana de Barcelona pera distribuirse'ls cárrecs del mateix, que com es sabut són els següents: president, vispresident, secretari, vissecretari, tresorer, comptador, bibliotecari y dos vocals. Formen també part del Consell, com a vocals per dret propri, els presidents de les Seccions de la Joventut, que avui són cinc, a saber: d'Acció Política, d'Estudis Socials, de Literatura y Arts, de Sports y l'Universitaria.

Té, doncs, la reunió molta importancia.

S

A Sant Feliu de Llobregat s'hi está organisant una altra Joventut Federal Nacionalista Republicana. En el volgut confrare de dita població «Sang Nova», l'amic Agustí Ballester va publicarhi una entusiasta crida a tots els joves federals nacionalistes de la vila pera que constituissin la corresponent Joventut, y a la crida han respost immediatament una munió de joves que fan esperar que la Joventut de Sant Feliu naixerá amb poderosa empenta.

Nou periòdic

Prompte apareixá en nostra ciutat un periódic nacionalista republicá, el qual durá per títul «Sang Nova», y tindrá la Redacció y Administració al carrer de Vilardell, tubans Sant Rafel, 29, Hostafrancs.

Els nostres companys de Lleida

La Junta directiva del Centre Obrer Republicá d'Algerri ha quedat constituit de la següent manera:

President, Miquel Borrás; secretari, Josep Colas; tresorer, Josep Solé; vocals, Ferran Sallarí, Miquel Gómez, Antoni Palomes.

—Han sigut elegits arcalde y primer tinent d'arcalde de l'Ajuntament de Mollerusa nostres ferms correligionaris don Joan Gobernet y don Ramon Farré, respectivament. Nostra enhorabona al poble de Mollerusa.

Cap a Madrid

Anit, amb l'exprés, marxaren a Madrid els senadors senyors Roig y Bergadá y Soler y March y els diputats a Corts senyors Matheu y Rodés.

El governador civil senyor Portela estigué a donar comiat al senyor Roig y Bergadá.

Centre F. N. R. «Fivaller»

En el consell general que tingué lloc en aquesta prestigiosa Societat el dia 29 del passat desembre, s'acordá, per unanimitat, haver vist amb satisfacció l'actitut del Consell directiu al convocar a totes les entitats de nostra comunió política, pera iniciar decididament la campanya de sanejament administratiu de la ciutat, que varen fer seva en la memorable sessió, a excepció de quatre; y al mateix temps, acordá també demanar a la Junta municipal que fassi les gestions necessaries encaminades a que la ponencia nomenada, no demori el fallo que l'opinió espera amb ansia de renovació patriótica.

Seguidament y com a prova de l'unánim criteri de confiansa amb el Consell directiu anterior, se procedí a la reelecció del mateix y a omplir les vagants ocorregudes durant l'any. Heusaquí com ha quedat constituit:

President, Victori Bisbal; vispresident, Enric Maynés; tresorer, Ramon Salvat; comptador, Josep Torra; secretari, Joan Gavaldá; vissecretari, Jaume Martínez; bibliotecari, Manuel Torrents; vocals, Josep Suñer, Ramon Alegre, Enric Vila, Miquel Tió, Francisco Montmany, Ricard Graells y Manuel Abella.

Contra la guerra

Els entusiastes socis del Centre Federal de Llansá han organisat un miting contra la guerra, que s'ha vist ple de concurrencia y animació.

El president del Comité Federal, don Jaume Barris, obrí l'acte, explicant l'objecte del mateix y dient que la seva finalitat es apoiar el Manifest que dirigí al poble la Conjunció Republicana Socialista.

Seguidament parlaren els senyors Purcallas, Heras y Feliu, dirigint fermes imprecacions al Govern den Canalejas que fa que duri encara una guerra tan funesta com la del Marroc.

El senyor Carreras, socialista, digué que les guerres no produeixen res y el president donà per acabat l'acte després de preguntar si s'aprovaven les conclusions de la Conjunció Republicana Socialista, que ja coneixen els nostres llegidors, puig ahir mateix foren incloses en la ressenya del senyor Zulueta. Les condicions foren aprovades entusiásticament, de la mateixa manera que l'enviu de un telegrama an en Canalejas, demanant l'indult dels de Cullera.

L'U. F. N. R.

La Junta directiva del Centre d'Unió Federal Nacionalista Republicana de Bellcaire (Lleida), ha quedat constituida en la següent forma.

President, Josep Mallafré; vispresident, Josep Rubió; tresorer, Jaume Torres; secretari, Ramon Castells Guasch; comptador, Joan Carrera Roma; vocals, Jaume Matamala, Joán Carrera Farrús.

Don Otó de Buen

Ha arribat a Barcelona pera passarhi uns dies, l'exsenador de l'U. F. N. R. y catedrátic de l'Universitat Sentral, don Otó de Buen.

L'actitut d'un regidor

S'accentúen els rumors assegurant que en una próxima sessió municipal el Sr. Marial se separará de la minoria d'U. F. N. R. Uns afegeixen que de moment adoptará una independencia «prudent», que li permetrá anar amb qui més li convingui en la votació dels afers municipals; altres afirmen que s'empassará decididament als radicals en lo que atany a la política al Consistori. No sabem qui tindrá raó, encara que no'ns sembla difícil pronosticar que l'actitut que adoptará el susdit regidor, será la de la prudencia, sobre tot perqué deixa camí obert pera ulteriors actituts.

Lo que sí hem de fer constar, es que, malgrat haver publicat alguns diaris, un d'ells, «El Diluvio», adherit a l'U. F. N. R., la nova de que en Marial se separa de la nostra minoria, aquest senyor que tants remitits y articles ha publicat aquests dies, no ha dit ni una paraula sobre aquesta suposada actitut. Prudent com sempre, no ha afirmat ni negat. Y també hem de fer constar que «El Progreso» tracta amb una inusitada benignitat al senyor Marial, afavorintlo tendenciosament en els comentaris capritxosos que fa sobre aquestes coses que's debaten.

CAMPANYA PATRIÓTICA

LO DE LES NOTARIES

Veu escolar

Resulta ja intolerable l'actitut del senyor Canalejas respecte al tan censurat R. D. del 28 de juny passat. No hi han valgut telegrames ni visites de ilustres personalitats protestant de l'odiosa disposició; res hi han fet les raonades exposicions que en son temps li enviaren dignes associacions culturals y políticques de la nostra Catalunya y fins d'altres punts d'Espanya; cap efecte li ha causat al president del Consell de ministres l'entusinsme encoratjador amb que s'han vingut celebrant els mitings organisats fins ara per la comissió d'estudiants de Dret; al contrari, fins celebrantse tots aquests actes dins de completa legalitat va remetre a via de menassa aquell célebre telegrama en el qual deia que si no ens ajustavem a la llei faria lo que li donaria la gana. Mitg any ha passat desde la publicació del R. D. que derogant la llei del Notariat avui vigent imposa als que vulguin ocupar les notaries la necessitat de traslladarse a Madrid, y encara es l'hora que'l Govern espanyol no ha volgut rectificar aquest erro que, además de anticonstitucional, com tantes y tantes vegades s'ha repetit, es altament injust, per quant avantposa els interessos d'uns quants als de la majoria, ja que no tots els aspirants, ni els més, viuen a la «villa y corte». Mitg any de confiar en les promeses que feu el senyor Canalejas! Sis mesos durant els quals, mentres per una banda rebia amb gran amabilitat als representants de Catalunya y oferia totes les seves simpatíes pel projecte de Mancomunitat Catalana, per l'altra ha tingut constantment la espasa de Damocles sospesa sobre'l cap dels catalans, o sigui la perspectiva de que convoqués les oposicions a notaries d'un dia a l'altre! Ara mateix s'obriran de nou les aules a la nostra Universitat amb els ánims caldejats per tants conflictes com s'han presentat en lo que va de curs a la classe escolar, puig en totes les qüestions el senyor Canalejas ha volgut portarnos la contraria: en lo de les notaries, en el conflicte dels enginyers, en el dels estudiants de l'Escola de Comers y en la qüestió de les assignatures del Doctorat de Medecina, etz. A tots els precs que se li dirigiren en son temps contestá que miraria, que resoldria amb justicia; donchs bé; encara estem esperant que després de la correcció amb que tothom s'ha portat ens hagi concedit ni una petita cosa de les moltes que tant justament se li han demanat.

Se veu que no n'hi ha prou de que s'ens obligui a emplear una altra llengua al dirigirnos a les oficines de l'Estat; no n'hi ha prou de que en els nostres primers centres de cultura no poguem parlar en el nostre preuat idioma; no es suficient tampoc el que en la Universitat de Barcelona se fassi (excepte honroses excepcions) cas omís del Dret Catalá; aquest centralisme que'ns oprimeix com llosa de plom, que diu que treballa pel progrés y la llibertat del poble quan realment se preocupa no més del progrés y del llibertinatge dels que cobren, continua la seva tasca innoble passant per sobre de tot pera conseguir el seu fi roí. Creiem que ja ha arribat el moment de preguntarli al Govern qué s'ha de fer avui a Espanya pera lograr la derogació d'un simple R. D. que adoleix de tots els defectes. Es necessari que aquesta actitut equívoca en que s'ha colocat el president del Consell acabi; que digui clarament si va contra el Dret y, per lo tant, si vol mantenir el decret centralisador o amb el Dret y en tal cas ha de satisfer les justes aspiracions de la opinió catalana. No hi ha altre dilema; totes les demés situacions en que's mantingui no demostraran com fins ara altre intent que'l de tenir al poble content y enganyat.

Ultimament vagi la més entusiasta felicitació als amics de la Facultat de Dret, que tan lleal y desinteressadament estan portant a cap la tasca de notificar arreu de Catalunya el greu mal que'ns ocasiona el decret del senyor Barroso. Contestemhi amb tota l'ánima, companys estudiants, a les crides que tinguin a bé fernos aquesta benemérita comissió. Que vegin els governants que com més intentin minvar els nostres drets nosaltres amb més pit y valentia els sabrem defensar, que som una fogaina que si no la vent es element útil de calefacció, peró per poc que se l'atiï se convertix en foc devorador. Continuem ahrecant bandera de combat contra aquest centralisme que únicament se recorda de Catalunya a l'hora de recarregarli les contribucions de diners y de sang y no parem fins que l'ultratge sigui degudament reparat. Als joves escolars ens toca realisar aquesta feina pera que demá les noves generacions no ens acusin de no haver sabut defensar a la mare Catalunya.

PERE RIUS

(De la Secció Universitaria de la J. F. N. R.)

El miting de Lleida

Retallem d'«El Ideal»:

«Anoche tuvo lugar en «Joventut Republicana» la anunciada reunión para tratar de los actos que deben realizarse para la pronta derogación del R. D. que centraliza á Madrid las oposiciones á Notarías.

Asistieron á la misma, los siguientes representantes: D. Manuel Gómez, por el «Centro Republicano»; D. J. Font y Fargas, por «El Correo Leridano» y «Joventut Jaumista»; D. Manuel Pereña, por el «Colegio de Abogados»; D. Miguel Roig, por la «Associació Catalanista» y «Cos d'Adjunts»; don Benigno Arderiu, por el «Centre Excursionista» y «Joventut Republicana»; don Ricardo Palacín, por «El Ideal»; D. Santiago Jené, por el «Colegio de Procuradores»; don José M.ª Salafranca, por el «Círculo Mercantil é Industrial», y don Federico Mulet, por la «Joventut F. N. R.», entidad que, como ayer dijimos, convocó la reunión atendiendo al requerimiento hecho por la «Comisión de protesta de Estudiantes de Derecho de Barcelona».

Han enviado su adhesión la «Lliga Regionalista» y el «Colegio de Médicos».

El Sr. Mulet leyó á los reunidos una de las cartas cruzadas con dicha Comisión, en la que le hablan de los oradores que asistirán al mitin en proyecto y otros detalles. Acto seguido se cambió impresiones entre los reunidos y acordóse celebrar una nueva reunión, en hora menos intempestiva, la que permitirá la asistencia de todos los convocados, el próximo lunes á las 6 de la tarde en el Colegio de Abogados (Audiencia), para que en definitiva se forme la Comisión de protesta de esta ciudad.»

L'antilerrouxisme

Es la martingala dels regionalistes. Ve a esser com l'imaginari «papu» que'ls pares de familia inventen pera obligar a fer bondat a les seves criatures entremaliades. L'antilerrouxisme regionalista es l'espantall de que's val la Lliga pera aglutinar als barcelonins atemoritzats, a la gent de bé d'altra hora. Però res més que l'espantall.

Dels tòpics essencials de que s'ha valgut el regionalisme político, es aquest l'únic que encara li serveix pera conservar el seu matís. El dia que li falli l'eficacia de l'espantall antilerrouxista, el regionalisme no tindrá base política pera descendir fins a l'opinió popular: se reduirá al clàssic sanhedrí dels vells partits espanyols divorciats del poble.

El catalanisme — tòpic primari — ha sigut abandonat pels regionalistes, anant a raure a la monarquia amparadora del centralisme opressor de Catalunya, l'autor de totes les lleis de tirania que'ns engrillonen. L'anticaciquisme — hàbil y vell tòpic regionalista — ja ho veieu ont ha anat a parar: a entronitzar novament els antics elements caciquistes portantlos a les nostres corporacions populars, en conxorxa amb carlins y reaccionaris que mai havien tingut representació democràtica a Barcelona.

Els queda, per explotar, l'antilerrouxisme que ja no dona gaire de sí, però que l'amanyaguen com a la seva fillola més volguda. Els regionalistes han creat l'antilerrouxisme verbalista, pera servei exclusiu y propri, inflant d'aquesta manera al lerrouxisme. Y com que'ls convé que duri, per això tota la seva odiosa acometivitat la guarden pera l'Esquerra, que es la forsa que amb més efectivitat ha combatut al lerrouxisme. Dintre l'Ajuntament, baluart fins ara dels radicals, l'oposició positiva contra totes les immoralitats lerrouxistes ha sigut de l'Esquerra; han sigut els federals nacionalistes els més ferms defensors dels interessos de la ciutat amenassada a cada punt per l'audacia radical y per la passivitat o complicitat dels regionalistes. Han sigut aquests admirables ciutadans de l'U. F. N. R. que sempre sacrificantse en ares dels seus ideals y de l'amor a Barcelona, s'han oposat a la ruina del crèdit municipal, erigits en veritables y positius antilerrouxistes.

Però l'Esquerra qui ha salvat amorosament el catalanisme político de la traició regionalista, y ha acullit amb devoció el republicanisme barceloní que enllotaven els radicals, es l'adversari temible de la Lliga catòlica-monàrquica-caciquista-carlina. Perquè la opinió de Barcelona, en sa gran majoria catalanista y republicana, no més dintre la Esquerra pot honradament canalisarse y això representa la mort afrontosa del regionalisme dinàstic.

L'antilerrouxisme de la Lliga — que ha fet el lerrouxisme barceloní pera consum propri — vol ofegar tota altra actuació política democràtica, dividint la ciutat en dos bàndols, roigs y negres, sense ideals ni esperanses, convertint l'Esquerra en un apèndix seu, evaporant així el catalanisme y el republicanisme.

Aquesta habilitat regionalista hauria mantingut — si dissortadament hagués triomfat — l'indigna farsa del dualisme bizantí de la Lliga: actuar a Barcelona de representant de les institucions y del centralisme y a fer de patriotes, amb el catalanisme ben embarretinat, a Castelltersol o a Santa Coloma.

No. No hi caurem en el parany. La Lliga, amb tot el seu antilerrouxisme retòric, no distraurá als federals nacionalistes del seu camí patriòtic y democràtic. Contra'l lerrouxisme, nosaltres hem combatut amb fets, a tota hora y en tot lloc; pel catalanisme y el republicanisme han sigut sempre tots els nostres amors. Així l'Esquerra representará noblement els més grans ideals del poble de Catalunya — que no són certament ni el regionalisme dinàstic, ni l'antilerrouxisme retòric regionalista.

Així, no vol una trassa excepcional portar l'Esquerra pel bon camí del triomf. L'Esquerra, té un enemic irreconciliable en els lerrouxistes y un altre enemic en el regionalisme. Aquests dos grupus s'aguantica, no per la virtualitat dels seus ideals — car se'ls han venut — no: viuen per defensar els seus propris interessos de partit, sols de partit, de meres ambicions burocràtiques, sense joventut, lo que'l condemna a una mort prematura — com el romanonisme, el maurisme, el moretisme y demés clienteles centralistes — un partit personalista y anodí, sense una flama romàntica y sense fer més ni menos dels interessos de la ciutat y de la patria.

A la ciutat, no se l'estimen, perquè atien contra ella'ls odis més selvatgins, armen el bras d'un element pertorbador de la pau y serenitat ciutadana, els carlins, y ressuciten, encara, la vella malura caciquista. Y això després d'haver explotat degudament l'anticarlisme y l'anticaciquisme.

A Catalunya no l'estimen, perquè l'entreguen lligada de peus y mans al centralisme monàrquic.

Els consells d'aquests odiosos adversaris, sempre representaran un parany o una amenassa pera l'Esquerra catalana. Els federals nacionalistes, apartantse d'aquesta gent plena de rancunies, que neguen a l'adversari fins les més elementals consideracions socials, faran noblement y triomfalment el seu camí cap a la lliberlat dels catalans y de Catalunya.

RIBERA Y ROVIRA

COMENTARIS

Tot lligat

A *La Publicidad* li ha sortit un ajudant en el plet que estem aclarint amb el confrare entorn del concurs d'enllumenat y de la reversió dels tramvies. Aquest ajudant es *El Progreso*.

Ja del comensament de la polémica, l'orgue lerrouxista havia demostrat de cí de llà la seva simpatia per *La Publicidad* y la gent que *La Publicidad* defensa en la seva campanya, publicant en aquelles mateixes columnes que avalaren l'honoradesa den Gonsal de Rivas retalls de lo que deia *La Publicidad* contra de nosaltres y contra del grupu de regidors que no volgué avalar el contracte d'enllumenat y la reversió del servei tramviari. Però, ara últimament, la simpatia d'*El Progreso* pel grupu de complicats en l'acte de mala administració denunciat y combatut per nosaltres ha pres una forma tant manifesta, que no sembla sinó que l'orgue lerrouxista s'hagi convertit en una mena de tornaveu del diari del carrer de Barbará. Ja no són retalls y fragments lo que copia de *La Publicidad* la gazeta lerrouxiana, sinó articles sencers y articles del senyor Junoy, del qual ahir reproduia una d'aquelles kilomètriques elucubracions que irònicament bateja amb el nom de «Pequeña Tribuna».

Si no sabessim que la vida del món moral la regeix el mecanisme d'aquelles afinitats electives que determinen la vida en el món físic, aquesta extraordinaria actitut d'*El Progreso* vindria a demostrárnosho. Fins no fa gaire, l'orgue lerrouxista no trobava dicteri prou baix pera aplicar al senyor Junoy y al diari ont el senyor Junoy desenrotlla la seva especial política. Tot el lèxic de bordell que usa *El Progreso* d'habitut en la seva polémica periodistica, no era prou pera servir de veícol a l'odi que sentia per l'un y per l'altre. Y, tot d'una, aquell odi s'ha mudat en amorosa tendresa, y les mans que's contreien a punt d'agredir, fan de puntal pera l'enemic devingut company de causa.

Què ha succeit que expliqui mudansa tant enorme y tant soptada? Quines coincidencies d'ideal han juntat en una mateixa campanya els dos enemics irreconciliables? Els fets ens ho diran. Y els fets són que's debatia un plet de moralitat administrativa y que'ls homes de les xeixanta mil raons, els companys den Gonsal de Rivas s'han posat espontaniament de la banda de *La Publicidad* y en contra de nosaltres.

Creiem que amb això n'hi ha prou pera declarar clos el plet y passarlo a sentencia.

En Zulueta

De temps li ve la fama an en Lluis Zulueta d'home d'espiritualitat inflexible. Té aquella puresa d'idees y recta voluntat dels vells krausistes, dels quals en Zulueta sembla deixeble, per les seves virtuts, a les que la seva intelectualitat y cultura donen un sentit y una expressió modernissims. En els moments de vacilacions de conducta y de dubtes, en Zulueta sempre ha tingut una paraula ben alta d'austeritat republicana. Mai en el plet religiós, en l'autonomista, en el jurídic entre'ls furs civils y militars, en el de la guerra, en el de la pena de mort, ha posat eufemismes en la seva ploma, ni en la seva paraula, que poguessin representar una inclinació conservadora. Té l'equanimitat y la forsa afirmativa d'un vell mestre.

No puja mai a la tribuna que no sigui pera formular una reiteració republicana, y en això resideix la forsa de la seva evangelisació dintre del nostre partit. Quan se dirigeix — com abans d'ahir,—als homes de l'Unió Federal Nacionalista, es pera dirlos que no deixin de projectarse sempre republicanament, compreneut que la missió dels vells salmeronians de l'antic partit d'Unió Republicana, deu esser el sosteniment de les idees republicanes dintre del nacionalisme. Perquè es aquesta la seva tradició, la qual deu constituir la seva vida present, menyspreuant acomodaticies orientacions, que si poden esser profitoses pera algun particular, resulten deplorables quan són practicades per una colectivitat.

No serien possibles les desavinenses ni els rezels dintre de l'Unió Federal Nacionalista, amb caràcters quadrats com el den Zulueta. Amb ell se sab que's pot comptar sempre pera tota acció republicana, y si en qüestions nacionalistes no arriba als nostres radicalismes, sabem que les seves discrepancies són nobles, rectes, clares, fàcils sempre a una inteligencia.

El seu discurs del dissabte n'es una mostra de tot això. Es una sobria, una intensa oració republicana, y al mateix temps, en lo referent a la política local, una proba més de la rigidesa de caràcter den Zulueta. Ningú li havia demanat el seu parer en la qüestió dels tramvies y ell l'ha donat. Tornem a repetir les seves paraules: *L'acord municipal en si d'aplassar el terme de la reversió dels tramvies a la ciutat, no més diré que no'l crec encertat.*

Ja n'hi ha prou. Aquestes paraules en boca den Zulueta adquireixen un valor enorme. Com també l'afirmació de que si en temps de la Solidaritat fou possible posar sordina al nostre republicanisme, ara constituim un nou partit, en el qual tenim de posar tots el cor pera fer obra intensament catalana y republicana.

EL POBLE CATALA, tan fermament republicá com nacionalista, saluda an en Zulueta per les seves paraules, posant en la salutació tots els elogis.

SOCIETAT CATALANA D'EDICIONS

S'avisa als senyors suscriptors de la mateixa que pròximament se repartirá el tercer volum corresponent al semestre que acaba de finir.

La magnaminitat del senyor Marial

El senyor Marial ha replicat a la carta del C. N. R. de Sant Gervasi, dient que'l rebut de l'últim mes de desembre no era prova de que no se lin haguessin quedat a deure d'altres y que ell no'ls hagués perdonats en el seu dia. Degudament enterats de la qüestió, anem a fer públic tot lo succeit referent an aquests mesos que'l senyor Marial afirma se li quedaren a deure, car fora veritablement imperdonable que la generositat del senyor Marial quedés en l'ombra.

El senyor Marial no diu quantes foren aquelles mesades, amb la bona intenció de que's pugui creure que pujaven a una quantitat fabulosa. Nosaltres sentim molt haver de reduir a migrades proporcions la generositat y els sacrificis del senyor Marial en pro de la causa. Peró la veritat ens obliga a declarar que les mesades quedades a deure al senyor Marial no passaren d'UNA. Y encara en les següents circumstancies.

Després de la revolta del 1909, el C. N. R. de Sant Gervasi fou clausurat d'orde governativa, gracies a falses denuncies dels elements clericals de la barriada, que no li poden perdonar l'ensenyansa neutral que's dona en les escoles del centre. La clausura durá tres mesos, y, naturalment, com que'l Centre no funcionava, ningú pagá al senyor Marial el lloguer que li corresponia. Diguem que no's tractava per aixó de cap quantitat que pogués arruinarlo. Tot plegat 150 pessetes.

Quan el Centre s'obrí de nou, tots els socis creien que'l senyor Marial faria un punt dels seus, condonant l'import dels lloguers d'un local que l'entitat no havia pogut utilisar en tota aquella temporada. Més que més tenint en compte que foren molts els propietaris d'altres cases ocupades per altres centres també clausurats que perdonaren les corresponents mesades. Peró el senyor Marial es home que sab fer callar la seva generositat, mai desmentida, davant dels seus interessos. Y, així que'l C. N. R. de Sant Gervasi funcioná altra vegada, comensá a empaitarlo enérgicament pera que li fossin pagades les 150 pessetes corresponents als tres mesos de la clausura.

A l'últim s'arribá a una tranzacció: el C. N. R. pagaria una mesada, el senyor Batlla una altra de la seva butxaca y el senyor Marial perdonaria la tercera, o siguin 50 pessetes.

Aixó fou lo succeit y aquestes són les mesades que'l senyor Marial diu que li quedá a deure'l C. N. R. de Sant Gervasi. Y per aquesta gran generositat el senyor Marial ja's creia amb dret a conseguir que el partit no li demanés comptes dels seus actes al municipi. Per 50 pessetes el senyor Marial volia com una mena de «bill» universal d'indemnitat. Quina llástima que el senyor Marial no's dediqui a l'usura!

El C. N. R. del Districte IV

Aquest Centre, tan ventatjosament conegut per les seves patriòtiques iniciatives, ha traslladat el seu domicili, com ja hem dit, a un grandiós local: el Cine Diagonal, situat en la cantonada de la Granvia Diagonal y el carrer de Bailén.

Abans d'ahir tingué lloc una festa inaugural amb les funcions de teatre «Primer dia» y «Amor es cego». La gran gentada que omplenava'l saló aplaudí amb entusiasme. Després hi hagué ball que resultà animadíssim.

Apenes realisada aquesta millora de local, han estat nombroses les altes en la llista de sos socis. Es de desitjar que aquesta empenta sigui aprofitada pera fer del C. N. R. del districte quart un model de societats polítiques. Per això ja té lo més essencial: un estol d'amics y correligionaris que són pel seu entusiasme, disciplina y amors als nostres ideals, un exemple de lo que deu esser el perfecte militant de l'U. F. N. R. Cal esperar que amb la millora de local, aquest estol creixerà y la seva influencia serà eficàs en la nostra política.

Teatres y Concerts

ESTRENA

Ha sigut acceptada per l'empresa del Teatre Eldorado y aviat será posada en escena per la companyia que dirigeixen els aplaudits actors senyors Larra y La Riva, la traducció y arranjament a l'escena castellana que de la bonica comedia «Un cop d'estat», de nostre volgut company en Josep Pous y Pagés, ha fet el culte periodista don Ramon Portusach.

El plet dels estudiants

Actitut plausible

Hem rebut, de la que podriem dirne «Comissió de vaga» nomenada amb motiu de l'incident ocorregut entre'ls estudiants y «El Progreso», la fulla que a continuació publiquem.

No podem menys d'elogiar sense reserves aquesta actitut de seny en que s'han colocat els nostres escolars, amb la qual esvaeixen tota malèvola interpretació que pogués haverse donat fin el seu modo de obrar.

Publiquem la fulla tal com ens l'envien, deplorant peró, que encara'ls nostres joves no s'acostumin a usar en tots els actes de la vida, la nostra llengua catalana.

«A los estudiantes

Compañeros: No creeríamos cumplir con nuestro deber, ni seríamos dignos de la confianza que os dignásteis otorgarnos si no manifestáramos leal, sincera y claramente la ulterior conducta que dadas las circunstancias actuales y á nuestro humilde concepto, hemos de seguir al abrirse las clases.

No es necesario recordaros los trabajos que hemos realizado para lograr nuestras comunes aspiraciones que pueden condensarse en estas dos cuestiones: Primera, la acción contra «El Progreso» por la publicación del injurioso artículo de la Acuña; y segunda obtener la dimisión del gobernador civil como consecuencia de la conducta seguida en los primeros momentos.

Después de las explícitas declaraciones del señor Lerroux, cuando le visitamos en su despacho para tratar del enojoso asunto de la publicación del incalificable artículo, tenemos una satisfacción de orden moral, que si bien nos deja á nuestro concepto satisfechos, no impide que insistamos en seguir la acción judicial contra «El Progreso». Conforme con este criterio, la Comisión trabaja y trabajará todo el tiempo que sea necesario, para que los Tribunales de Justicia, nos den una reparación que nos negó rotundamente este periódico al pedírselo en la debida forma.

En cuanto á la segunda cuestión, cuestión puramente secundaria, á pesar de que algunos han procurado hacerla principal, y no ha falta ó quien se ha preocupado más que de esta cuestión en nuestra protesta dejando aparte la principal y fundamental, esta comisión trabajó y ha trabajado sin descanso para conseguir lo que todos deseábamos y sin duda alguna, lo hubiéramos conseguido si, unos señores que estaban en Madrid, otorgándose la representación del distrito universitario de Barcelona, en vez de ir por distintos derroteros se hubieran asociado á nuestra protesta como les pedíamos nosotros en las cartas y telegramas que les enviamos oportunamente y que podemos asegurar llegaron á su destino. Fracasado pues, por la causa dicha, este deseo común, y no habiendo podido obtener esto, cuando creíamos contar con el apoyo de casi toda la prensa y la opinión imparcial de Barcelona, así como la solidaridad de muchas Universidades, creemos sinceramente que sería provocar un estado de anormalidad funesto en absoluto para nosotros y sin resultado positivo, el querer al abrirse el día 11 del presente nuevamente las clases, colocarnos en la actitud de no entrar en ellas, hasta obtener la dimisión del gobernador, pues además de ser interpretada por muchos nuestra conducta como deseo de holganza, tenemos la seguridad más absoluta de que no nos secundaría ninguna Universidad, ni tan sólo los elementos valiosos de nuestra querida Barcelona, según podemos colegir de las conferencias que tuvimos con varios presidentes de Sociedades Económicas.

Estando pues, como lo estaréis todos vosotros por las razones apuntadas seguros de que no conseguiríamos nada por el camino de la «huelga», y en cambio nos ocasionaría serios perjuicios; nosotros que hemos trabajado con gran fe y entusiasmo, mientras hemos creído que nuestros trabajos no serían estériles, creemos que la única misión que nos resta, es mantener la acción judicial contra «El Progreso», dejando á parte todo lo demás que en otros momentos nos habíamos propuesto, por tener la absoluta segurdiad de que no podríamos conseguirlo.

Barcelona, 2 de enero de 1912.

José Pou y Godori, José M. Ribalta, César Martinell, Julio Ugalde, Julián Avinent, Juan Camorera, Julián Amich, Ramón Fabregat y José Martí Feced.»

Festa en l'Institut Agrícola de Sant Isidre

En honor d'un agricultor català

Ahir a la tarde tingué lloc al local de l'Institut Agrícola Catalá de Sant Isidre, la vetllada organisada pera festejar a l'agricultor de Sitges, don Salvador Robert, per haver sigut agraciat amb la creu del Mérit Agrícola. Dintre de l'agricultura catalana, el senyor Robert hi ha estudiat una especialitat, el garrofer, el conreu del qual ha portat a un grau de perfecció tal, que per ella ha fet veure els rendiments extraordinaris que's poden obtenir d'aquell arbre.

A la festa hi assistí nombrosa y distingida concurrencia, abundanthi les dames.

Presidí el senyor Maristany (P. G.) o si voleu el comte de Lavern, amb qual títul sembla que l'haurem de conéixer en endavant, asseientse als seus costats els senyors Sostres, Vidal, en representació del governador; Zulueta, Mas y Iebra, Carbonell arcalde de Sitges, y el secretari de la comissió organisadora senyor Visay.

Comensá l'acte entonant el chor «Catalunya Nova», dirigit per en Morera, l'hermosa sardana «L'Empordá», que fou acullida amb grans y merescuts aplaudiments.

Després el senyor Visay doná lectura de dues cartes d'adhesió, una del diputat per Vilanova senyor Bertran y una altra molt afectuosa y elogiosa pera l'agraciat del tenor senyor Viñas, la devoció del qual per l'arbre fruiter es coneguda de tothom.

Seguidament el senyor Maristany digué que s'enorgullia de presidir l'acte en que s'anava a honorar a un agricultor y per tant un aquest art de la terra del qual tots vivim. Feu després l'elogi del garrofer, aquest arbre sempre vert, que s'arrapa a les roques y en elles endinsa les seves arrels, que té flor y fruit alhora, que vol estar prop de la mar, que, agrait, dona amb mala terra molt de fruits y que per tot això pot esser considerat com el símbol de l'agricultura catalana.

Tingué paraules falagueres pera'l senyor Robert que ha sabut compendre aquestes qualitats de l'arbre, en el cultiu del qual tan de bé ha fet a l'agricultura catalana, y seguidament cridá a la presidencia a l'agraciat, posantli, entre'ls aplaudiments del públic, les insignies de la creu del Mérit Agrícola que li ha donat el Govern y el títul de cavaller de la mateixa orde, tot desitjantli llarga vida pera poder ostentar tals distincions.

L'arcalde de Sitges llegí després un discurset adherintse a l'homenatge en nom de la població y declarant que la mateixa se felicitava de l'honor que rebia un fill seu.

El senyor Mas y Iebra, en castellá y en nom dels Amics de la Festa de l'Arbre, elogiá al senyor Puig y Valls, iniciador d'aquesta tendencia a afavorir l'arbre, felicitá a l'agraciat y desitjá que la festa sigui com un agulló que desperti arreu afició a l'agricultura forestal que en son concepte pot contribuir molt eficasment a salvar l'agricultura.

Després el diputat per Vilafranca senyor Zulueta feu ús de la paraula, recordant que en un concurs de Sitges de 1907 premiá ell y altres membres del jurat an en Robert, perqué vegeren la trascendencia que tenia la tasca d'aquest cuidant y dedicant una gran atenció a un arbre tan agrait com el garrofer.

Glosá a continuació amb gran eloqüencia les virtuts d'aquest arbre fins ara despreciat, apoiantse en la descripció que n'ha fet el senyor Maristany y recordant que l'himne a l'arbre fruiter fou cantat per primera vegada en una festa de Sitges en 1907, en la qual, com en les festes helèniques, se feu una cavalcada de carrosses alegóriques de l'agricultura y dels fruits variats que dona, y que l'entoná el gran tenor catalá Viñas. D'això prengué peu pera dedicar un record al gran Maragall, de qui es la lletra y un elogi an en Morera, autor de la música, dient que hi havia que agrair que aquests tres artistes gloria de la patria portessin la seva poesia an aquesta glorificació de l'agricultura.

Dedicá encara algunes paraules a fer la apologia del garrofer, que ompla de riquesa tota la costa catalana que fora d'altra manera pelada y trista, dient que si sabessim d'un país llunyá que té un arbre tan privilegiat l'envejariem y que ara, per esser propri, no'n fem prou de cas.

Acabá desitjant que mai falti la poesia y l'art, com ara, en les empreses de l'agricultura.

El senyor Vidal, després de retreure allò de que'l rei es el primer agricultor, s'adherí a la festa en nom del governador que representava.

El senyor Sostres aprofitá l'ocasió pera dir als seus electors de Vilanova-Sant Feliu que no'ls deixava y que estava sempre a la seva disposició.

El senyor Maristany doná les gracies a tothom y dirigí un elogi an en Morera, ánima y veritable autor de la festa.

Seguidament el chor «Catalunya Nova» entoná l'«Himne a l'arbre fruiter», que la concurrencia feu repetir y valgué als cantaries molts aplaudiments per l'ánima y art amb que cantaren y al seu mestre Morera moltes felicitacions.

Y així acabá l'homenatge an en Salvador Robert, al qual per la nostra part felicitem cordialment.

Creiem interessant reproduir la carta amb que s'adherí a la festa el tenor Viñas.

Diu així:

Madrid, 29 desembre 1911.

Ilustre y benvolgut amic: He rebut la seva molt estimada carta, invitantme a voler assistir a una festa magna, com será la patrocinada pel gloriós Institut de Sant Isidre, en honor d'un benemérit fill de Sitges.

Prou me recordo del senyor Robert y del seu entusiasme per la festa de l'arbre fruiter, que com jo y altres ilusos créiem, per lo que ella té de civilisadora y patriótica, que havia d'arribar a esser molt prompte la vera Festa Nacional.

També s'ho creia el gran Maragall de venerada memoria, y amb el seu fervor patriótic, ens escrivia laudes poétiques, que V. omplia de raudals de melodia.

Així acoblats vosté y ell, amb aquell amalgamament d'art y sentiment, feren náixer el meravellós «Himne de l'arbre fruiter»; himne que es l'alegria dels cors senzills de la gent dels camps, y allá per les montanyes meves, ja tothom el canta, en les grans diades, de peu dret y el cap descobert.

Es l'himne de l'agricultura catalana que vol que cantem y plantem arbres amb el cor content; ens incita a fernos bons y sans per l'humanitat y per la Patria.

Fou la festa de l'arbre fruiter que posá en evidencia les virtuts cíviques del senyor Robert.

Cóm vol, doncs, que jo no m'adhereixi amb tot el cor y entusiasme en aqueixa festa en honor seu?

El meu esperit prou hi será, dolentme que per compromisos de ma professió jo no pugui estar al costat de vosté, y esser un més en el chor d'alabanses que a ell se dirigiran, «pera que serveixi d'exemple y estímul an els altres.

Lloada sigui la nostra terra que amb aqueix acte dona prova de conservar encara el sentiment de gratitut envers els fills seus que treballen pera honrarla.

Fassi present an el senyor Robert tot quant li manifesto en aquestes ratlles y vosté mani a son devot amic y fervent admirador, Francisco Viñas.

Iltre. Mestre Enric Morera.

Sobre la manca d'acció social

Fa algunes setmanes va aparéixer en les planes d'aquest diari un notable article den C. Ametlla sobre la manca d'acció social. Deia l'articulista que si la U. F. N. R. no havia arribat a tenir la preponderancia que per la seva significació li pertoca, era això degut, principalment, a que no més havia desplegat una acció exclusivament política en el sentit restringit de la paraula, no fent gens, o quasi gens, d'acció social.

Té molta raó el senyor Ametlla, al meu entendre. Els partits populars, y el nostre que es un d'ells, tenen que estar en relació constant amb el poble y no limitarse solament a posarshi en vigilies d'eleccions. Empró aquesta acció no té que ferse al voltant d'una taula de café, sinó que deu esser educativa y práctica, amb fins d'utilitat pera el militant del nostre partit.

L'acció d'una cooperativa de consum pot esser més beneficiosa al poble, fins en un sentit d'apostolat y prosselitisme, que no pas una dotzena de mitings y discursos, plens de llógica y hermoses promeses, peró que no poden passar de promeses. Y lo mateix pot dirse d'una escola, teatre, biblioteca, dispensari médic, orfeó, etc. Peró lo més eficás, pera mi, me sembla que es una cooperativa.

Me creia jo, que després de l'article de dit senyor, ne veuria alguns altres de persones de més talent que jó pera mirar de corregir aquest mal del nostre partit; peró al veure fallides les meves esperanses, m'atreveixo a escriurel jo, no perqué'm cregui haver trobat la solució, sinó principalment pera indicar als homes estudiosos del partit en general, y en particular a la nostra joventut, que no la oblidin aquesta qüestió y que mirin la manera de corretgir aquest mal.

Y ara jo m'atreveixo a proporcionarne una, de manera, en lo referent a les cooperatives, que no la crec de molt difícil realisació. Per qué les Juntes dels diversos centres del partit no miren de ferne una de cooperativa dividida en tantes sucursals com centres hi ha?

Crec jo que pera fer això no hi ha pas necessitat d'una grossa quantitat de diners. Y els que's necessitessin podrien péndres emmatllevant obligacions de 25 o 50 pessetes, donant un interés anyal del 4 per 100. Y deixant una quantitat pera l'amortisació y pagament d'interessos y amb una honrada y sabia administració se podrien vendre'ls articles més económics y tant o més bons que en els altres llocs, además de realisar beneficis pera la colectivitat.

Y allavores, no ho dubti la Junta municipal del partit; el poble, els obrers y els ciutadans vindrien amb nosaltres y l'U. F. N. R. compliria més que ara la misió d'apostolitzar amb l'exemple sobre les masses de Catalunya que demanen redempció.—R. Ráfols.

LA VENTADA

En la nit d'ahir una ventada furiosa deixà gairebé desertes les vies de la ciutat; els pocs vianants que hi passaven sostenien una lluita pera caminar contra'l vent que cegava.

Uns quants arbres caigueren aterrats per la violencia del vent; a la Rambla del Prat dos pilans que sostenien un anunci, tombaren amb gran estrèpit; allí prop, també, una dòna va esser rebatuda contra'l sòl, ferintse lleument; en els teatres no se séntia gairebé res perquè'l vent movia les teulades sorollosament; foren innombrables els barrets que fugiren deixant exposats a la furia de l'huragà les testes dels seus proprietaris; en tots els encreuaments de carrers s'organisaren fantàstiques danses de papers y pols. Tota la nit se sentiren sorolls de persianes batent, de vidres que's trencaven y estridents xiulets de la ventada.

Una deliciosa nit pera esser passada a casa sota la blana tebior de les flassades!

⁂

Passatgers arribats ahir en el vapor correu de Valencia, ens ponderaren el mal viatge que tingueren a consequencia del temporal.

El vapor brandava d'un costat a l'altre horrorosament. Tant fou el temporal, que'l capità tingué de donar l'orde de fer tancar en els pisos baixos de la nau, als passatgers, y desallotjar la coberta, ont solament hi restaren els mariners.

⁂

A la matinada d'ahir, a consequencia de la ventada, va enderrocarse la xamenela de una fàbrica de serrar fusta, situada al carrer de Minerva, número 50, de la barriada de Gracia.

La fàbrica es proprietat del senyor Parellada.

Degut als desperfectes la fàbrica deixarà de funcionar alguns dies y els 30 obrers que hi treballen estaran en vaga forsosa.

UN BANQUET

Abans d'ahir a la nit, se celebrá en el Mundial Palace, el banquet amb que la Societat «Unión de Matarifes de Barcelona» obsequiá a la seva Junta directiva.

S'assegueren a la taula més de 200 comensals reunits fraternalment pera festejar les millores obtingudes pels matarifes en el pressupost municipal de l'any que som.

El banquet, el «menú» del qual fou triadíssim, constituí un motiu més de lluiment pel Mundial Palace, que'l serví de la manera esmerada com sab ferho.

Ocupaven la presidencia'ls socis més antics de l'«Unión de Matarifes», acompanyats de la Junta directiva de dita entitat, amb el seu president nostre amic don Josep Guixá.

El senyor Sabaté, en nom dels veterans matarifes, agraí la manifestació de simpatia y deferencia de que havien sigut objecte y digué que'ls interessos y la marxa progressiva de l'«Unión de Matarifes», trobarien com sempre, en ells, als seus més decidits defensors.

A continuació feu ús de la paraula'l president de l'entitat, don Josep Guixá, qui a l'aixecarse fou rebut amb grans aplaudiments.

Comensá felicitantse de l'éxit que havia tingut aquella festa y encomiá la conducta dels seus consocis y especialment dels seus companys de Junta directiva, dient que en quantes ocasions havia pres beneficioses iniciatives pera la Societat, havia trobat sempre camí obert pera portarles a la práctica.

Les millores obtingudes pels matarifes en l'actual pressupost, digué que havien respost a les seves justissimes aspiracions reconegudes com a raonables per l'Ajuntament, qui les havia resolt d'una manera favorable. Apropósit d'això dirigí grans elogis als regidors senyors Lluhí Rissech, Lladó y Mir y al vocal associat don Doménech Pardinas.

Posá de relleu els treballs que havia portat a cap la Junta directiva, continuament assessorada pels bons consells y les profitoses ensenyanses dels antics socis de l'«Unión de Matarifes» que presidien l'acte.

Acabá proposant l'enviu de 25 pessetes pera cada un dels seus tres companys associats que estan a Melilla en l'exércit d'operacions y telegrafiar al president del Consell de ministres, solicitantli l'indult dels sentenciats de Cullera.

Els comensals aprovaren la proposició del senyor Guixá amb una forta y perllongada ovació.

Fou un parlament brevíssim el del president de l'«Unión de Matarifes», peró ple de entusiasme y sinceritat.

Cap allá a mitja nit finalisava l'acte celebrat amb tan admirable confraternitat y germanor.

Calendaris y almanacs

De l'Agencia de Duanes «Aguilar Piera y Molìné» (Rambla de Santa Mónica, 2, entressol), hem rebut una tarja en forma de cartera pera guardar paper, amb una vistosa alegoria en relleus de colors molt ben donats.

FOOT-BALL

Segon partit entre l'United Hospitals, de Londres, y el Barcelona.-Els catalans no poden esser vensuts

Si no tan lluit com el primer, a consequencia del vent que desbaratava totes les combinacions, el partit jugat ahir a la tarde entre l'«United Hospitals», de Londres, y el «Barcelona», resultá molt més renyit y interessant.

Els anglesos, sens dubte picats en l'amor propri per la derrota soferta'l dia anterior, se va veure ja desde'l comensament del partit que anaven disposats a jugarse'l tot pel tot pera alcansar la victoria, y com el vent els era favorable, durant la primera part pot dirse que la pilota no sortí del camp destinat a la defensa del «Barcelona». Les cárregues mal donades ocasionaren també algun cástig contra'ls anglesos, y com ja sovintejaven massa, el «referée» senyor Hamilton va véures en la necessitat de parar el joc y amonestarlos per la seva conducta. En aquesta primera part els anglesos lograren apuntarse un «goal», y en les excursions que feu el «Barcelona» al camp contrari, cal remarcar un tanto que entrá en Peris, peró que fou declarat «ofside», y un rápid «shoot» den Rodríguez que entrá en el pal.

Després del descans, amb el canvi de terreny canvià també completament el joc. El domini del «Barcelona» fou casi continu. Els mitjos, defenses y porter anglesos se cansaven de retornar pilotes, peró no lograren que en Forns els forsés la xarxa, proporcionant un «goal» al «Barcelona». Els anglesos llavors tornaren a apretar dirigint certers «shoots» a la porta dels catalans, mes en Rañé, que fou l'héroe de la tarde, defensá'ls seus dominis d'una manera admirable, acabantse'l partit amb un empat a un «goal».

La victoria que esperaven obtenir els de l'«United Hospitals» no fou, doncs, possible aquesta vegada. Y no es pas que no siguin bons jugadors ,sinó que hem de confessar que avui el «Barcelona», amb el refors que ha obtingut darrerament den Lambe y en Summers, se troba en disposició de lluitar amb els millors equips d'«amateurs». El triomf del dissabte així ho demostra, y si ahir sols va empatar, s'ha de tenir en compte que en Massana (A.) no's trobava en disposició de jugar, y que en Forns quedá completament inutilisat a poc de comensarse la segona part. Es a dir, que durant el temps en que el «Barcelona» va tenir el vent favorable, eren sols nou els jugadors de que podia disposar.

El públic, o més ben dit, una part del públic, incorrecte com sempre. Les bones jugades deuen aplaudirse sempre, tant si les fan els uns com els altres, y aquesta mala costum que tenen alguns d'esgargamellarse, cridant com a ximples, quan els de l'equip pel qual senten simpaties fa una arrencada, no sabem quan s'enteraran de que dona resultats contraproduents, ja que esveren al jugador y li fan perdre la serenitat. Això, que ja s'ha criticat moltes vegades tractantse de equips locals, es molt més censurable quan un dels contendents es foraster, perqué dona una migrada idea de la cultura del nostre públic, que no sab guardar les consideracions que's deuen als que'ns honren amb la seva visita. Per sort no són molts els que obren així; peró lo suficients pera rebaixarnos davant els ulls dels nostres hostes, y pera que, qui pugui, hi posi un remei.

J. A. C.

Butlletí del Treball

Un comunicat

Se'ns demana l'inserció:

«Pera el senyor governador:

Creiem nosaltres (y per lo que's veu anavem equivocats), que la paraula d'un home o colectivitat no devia posarse en interdicte fins que no's provés la falsetat de lo que dit individu o colectivitat ha afirmat; peró V. E., senyor governador, se veu que té especial interés en tergiversar les coses y més si aquestes tenen carácter obrer, ja que no podem suposar que estigui mal informat, tenint tan «gelosos funcionaris» a ses ordes.

Sápiga, senyor governador, que en la darrera reunió celebrada a instancies d'aquesta comissió en la cerveseria «El Progreso» hi assistiren 82 representants d'altres tantes societats de Barcelona federades y no federades a la Confederació general del Treball, les quals (fora de 4) donaren un vot de confiansa a la comissió Pro-presos pera que aquesta actués en el sentit que les circumstancies aconsellessin. Pera comprovar millor la nostra veracitat li recomanem al delegat que assistí a dita reunió, qui tal vegada el treurá de dubtes, y pera finir li demanem que no sigui tan parcial quan se tracta de qüestions nostres. Aquí ont tants antecessors seus han fracassat per tarambanes, no li succeeixi lo mateix a V. E., per esser massa llest. — La Comissió Propresos.»

Folletó d'EL POBLE CATALA

CRONICA DE TEATRES

ROMEA: La sombra, drama en tres actes de Ricard J. Catarineu y Pere Mata.

Els metges en nom de la ciencia, els moralistes en representació de la virtut, els sociólegs per la societat y els homes de lleters pera trobar un motiu de producció, han parlat sempre d'aquesta materia de l'adulteri propiciá a les llargues y sonores disertacions. Desde'ls Pares de l'Iglesia, els més apassionats per aquesta qüestió de moral—que devenia amb els problema teológic y descripció realista—fins als comediógrafs del nostre sigle XX, tots hi han dit la seva. Les paraules sobre l'amor y els vicis que de l'amor dimanen tenen en la literatura més ortodoxa un lloc de preferencia sobre les excelencies y sublimitats de l'amor diví. No'ns ha d'extranyar, doncs, que'ls homes que de teatre parlen o escriuen caiguin en la feblesa de fer un drama que tingui l'adulteri per tesi o per justificació d'esgarrifoses escenes trágiques. En Ricard J. Catarineu, crític de teatres, traductor y contista, y en Pere Mata, excelent novelista y «croniquer», han fet també el seu drama pera exposició d'un criteri que, per esserho, mereix tots els respectes.

Aquest drama, que du per títul «La sombra», en quan es una de les moltes produccions literaries en certa mida y, en una altra certa mida, fetes pera que'l públic digui si creu bona o desacertada l'opinió de moral práctica que'ls autors li exposen—fentli pagar per endavant l'adhesió o la protesta—es una obra com les altres y com a tal obra sotmesa a la mateixa sort de l'ovació o la xiulada que una vulgar pantomima o una sarsuela menor. Alguns partidaris del teatre més o menys de idees han demanat que les obres incloses arbitrariament en aquest genre literari, tinguin un privilegi especial: el d'esser criticades desde un punt de vista particular. Després de les senyores, el teatre d'idees s'ha volgut considerar amb dret a una especial consideració, la qual fos pera elles, les idees, en una ample y generosa tolerancia. Peró, davant el perill de que fins en les comedies de broma l'autor prengués l'idea per escut contra les intemperancies del públic, el qual es en primer terme el més terrible crític, les persones discretes han negat aquest dret de tolerancia a les idees desde'l moment en que's mouen davant la bateria d'unes taules y entre decoracions y bambolines, en aquells teatres ont encara se gasten aquestes bambolines execrables. En «La sombra», dels senyors Ricard J. Catarineu y Pere Mata, s'hi troba una idea y s'hi es espectador d'un drama. L'idea, sense esser de les trascendentals, es digne de la discusió y de l'adhesió de qu la trobi bé; peró el drama, si pot anomenarse drama a una serie de converses aburrides, mereix tots els calificatius severs del repertori que un dels autors, en Catarineu, coneix perfectament com crític professional.

⁂

Generalment y per una tradicional costum els origens de la qual fora difícil trobar, una obra dramática se divideix en escenes, es a dir, en moments successius de l'acció. En canvi «La sombra» hauria de dividirse en converses y no pas en escenes, perqué d'escenes n'hi han ben poques y de converses, moltes. La primera conversa del primer acte es entre una senyora y un cavaller que per les estretes de má que's donen comprén el públic que's tracta d'una cosa que no está gens bé. Enganyen al marit. Y amb l'agravant de esser de matinada, quan el marit no ha tornat encara de la fábrica ont treballa. Quan l'amant, un tal Joaquim, es fora, la senyora, Teresa, fa veure que s'aixeca de dormir y surt a pendre l'aire fresc. Amb tot y no haver tocat set hores, ja venen dues veines a veure a la Teresa. L'una, la mare de l'amant, ve a plányers de que son fill passi les nits fora de casa y de que tingui per amic a un extranger donat al lleig vici de la beguda. Es una llarga y monótona conversa. La mare de Joaquim es d'aquelles que no'n té prou amb una vegada de dir les coses. Amb les mateixes paraules fa sis o set vegades l'elogi del seu fill, que es molt bo, que l'estima molt y que no sab quina preocupació el desmillora de dia en dia. L'altra veína, donya Clara, passa per davant de la sala ont se sosté una tan poc animada conversa (sala a peu pla y amb la porta oberta sobre'l jardí de la fábrica) y se torna a parlar del bon génit y de les penes d'aquest Joaquim. El tema de la conversa no canvia quan arriba l'August, el márit de Teresa y director o enginyer de la fábrica, ont hi treballa de nit. Així continua l'acte fins que, sobtadament, ve un obrer tot esverat y diu sense embuts que l'extranger aquell, amic del Joaquim, ha sigut trobat assassinat en la carretera y que l'asssassí deu esser el senyoret Joaquim. La mare, al sentirho cau a terra. Estupefacció dels altres. Cau el teló.

Ja's pot compendre com es la técnica teatral amb que'ls autors han construit el drama. En els altres dos actes hi ha una mica més de moviment escénic, peró a base sempre de converses. Tothom no sab acabarse de que en Joaquim, tan bon xicot, pugui esser acusat, peró encara més extrany es el que ell no's justifiqui, dient ont va passar la nit, desde l'hora en que declara que va deixar a son company, el mort. En un poble, no pot triarse gaire. Si no era ni a casa seva, ni a la fábrica, ont era? Vetaquí els temes d'una llarga conversa a casa de l'August. Un senyor se li ocorreix una cosa: no podia trobarse a casa una dona casada, y, que sigui pera no compromètrela, que calla? L'August, el marit de la Teresa, s'estremeix y se passa maquinalment la má pel cap. En aquell home, el dubte y la sospita comensen a foradar la seva confiansa. Mentres tant, la culpable, la dona adúltera, que diu que estima a son amant més que a la propria vida, poguentlo salvar, calla covardament. «Per qué?» li demana una amiga que ho sab bé y que també va enganyar una vegada al seu home. «Perqué, respón, me mereix massa respecte el bon nom y l'honor del meu marit». Curiosa psicologia femenina. Peró l'enganyat marit ha reflexionat y amb una llógica severa diu a la seva dona: «El Joaquim havia de trobarse a casa d'una dona que tingués el marit fora de casa; y en el poble, això sols passa a les dones que'l tenen treballant de nit a la fábrica. Dones era a casa meva ont se trobava. Digues la veritat». La dona, sorpresa, ho nega, y ell, agafantla pels cabells, mitg arrossegantla per terra vol mirarla en els ulls pera descobrirhi el secret. La dona, vensuda, diu: «es veritat».

A l'aixecarse'l teló pera comensar el darrer acte la gent pensa: qué fará el marit? la matará? la perdonará? Res d'això. L'August, després d'una nit en vetlla, ha comprés que ell no hi té res que veure amb això que han fet els culpables. La taca no li arriba an ell; cau sobre dels qui han mancat a les lleis morals humanes. Y l'honor? Oh, no! l'honor es una ombra, una cosa abstracta que no depén de la sexualitat. Está molt per sobre. El fet sols ha trencat la cadena d'amor que l'unia amb aquella dona. Lo que ha de fer, doncs, es salvar a l'acusat d'un crim que no ha comés, y treure del seu costat y de casa seva a la dona miserable que l'ha enganyat y que després no ha tingut prou valor pera salvar a l'home que estima. Es una covarda. Y li diu: «vestent», després de fer saber a dos amics que en Joaquim es inocent perqué va passar la nit a casa seva, amb la seva dona.

⁂

Els senyors Catarineu y Mata, a l'escriure «La sombra» han tingut massa present tota la evolució que han sofert en el teatre les idees sobre l'adulteri. Molts autors dramátics han cregut que's podia provocar amb un éxit teatral un moviment d'idees, crear o imposar al públic una opinió o una manera de pensar. Y no es el teatre el lloc més propici an aquests canvis de criteri. En el teatre poden els autors reflexar el moviment que's realisa en les idees fora del teatre; peró rés més. Si l'opinió y les teories sobre l'adulteri y les seves consequencies socials segueixen un camí a travers dels anys, fentse una transformació sensible en el criteri general, o en el criteri d'una minoria, será natural el sorollós triomf d'aquell autor que sápiga fer seu el canvi dels altres, donantli una aparienciа de vida sobre l'escena. Les idees de Bjorson sobre la virginitat «recíproca» de l'home y de la dona que junten ses vides, eren les idees de molts que en ell trobaren una expressió plástica. Les idees de Strinberg sobre l'home y la dona, sobre'l triomf de la feblesa de la dona sobre la forsa de l'home, eren les idees dels deixebles d Schopenhauer y de Nietzche. La teoria nova amb que Alexandre Dumas (fill) volgué justificar la mort de la dona adúltera en «La femme de Claude» no era la del seu temps y la protesta del públic fou la natural consequencia. Per això mateix moltes obres de Bernard Schaw són rebutjades sorollosament o rebudes amb un silenci d'hostilitat. Lo que hi ha es que, a vegades, la opinió pública, es a dir, l'opinió d'aquella minoria que pensa més o menys sobre les coses de la vida, se troba en un moment de tranzició, de dubte, y surt una obra qualsevol, una novela o un drama, ont se resol el dubte y se marca la manera de sortir de la tranzició. Llavores l'éxit de la obra es incomparable. L'autor ha estalviat a molta gent el treball de pensarhi més en la qüestió que se li presenta resolta. Es l'éxit que tingué entre nosaltres el teatre d'Ibsen. En canvi, a París que's trobava en un altre estat d'esperit, el mateix Ibsen no va convèncer. Es un fenómen semblant a l'esclat d'entusiasme que aixeca per tot arreu la nova mena de música de Ricard Wagner.

Quina es l'opinió general sobre l'adulteri, avui dia? Fora una mica difícil precisarho. Potser es la qüestió sobre la qual se pensa més oposadament segons el carácter de cada poble. En moltes ciutats castellanes mantenen íntegre el criteri dels drames de Calderon de la Barca, condemnantlo fins en la intenció. En moltes ciutats alemanyes pensaran amb un sec esperit evangélic que la mort de la culpable fora un cástig menor y que se l'ha de deixar viure pera purificarse amb el torment de sa propria conciencia. A París ho resoldrien com en les comedies de Maurice Donnay, els uns, o com en els drames de Paul Hervieu, els altres.

La solució dels autors de «La sombra» es humana, es justa. No hi ha dret a posar la vida d'un home per sota l'orgull del propri honor, que es, en darrer terme, «una sombra». S'ha de tenir el valor de dir a la gent: la meva dona ha faltat y amb la seva falta, passional o no, queden trencades les ilusions d'amor de que jo vivia; per lo tant, la trec del meu costat; que vagi pel camí que cregui millor.

Lo que hi ha en el fons d'això es que la llógica de la vida es devegades tan confosa que deixa de semblar llógica. Perqué no sempre el descobriment de la falta comesa apaga de sobte el foc d'amor, sinó que l'aviva y provoca el crim passional, per venjansa no de l'honor, sinó per venjansa de l'amor ferit. El cas de «La sombra» es un cas, y no té altre valor que'l de lo que es singular. Llástima que'ls autors no hagin sapigut envoltar de carn y sostenir d'ossos les febles figures de la llur obra. Són tant de cartró que les idees ressonen en el vuid, que les coses de cartró tenen a dintre. Peró es lloable aquest intent de sortir de la vulgaritat dramática pera dir alguna cosa que no sigui l'etern diáleg sentimental dels enamorats, en el teatre.

⁂

Els autors han d'agrair els aplaudiments que sonaren a la fi dels actes segon y tercer a la justa interpretació que donaren als dos primers papers de l'obra en Ricard Calvo y la primera actriu Lola Velázquez, que posaren en ells tot l'entusiasme y tots els efectes d'expressió possibles.

ALEXANDRE PLANA

La portada d'aigües

L'Unió Gremial ens prega l'inserció de la següent:

«En contestación á lo manifestado por una Ponencia de la Junta de la Defensa Hidráulica de la Cuenca del Tordera la Unión Gremial debe hacer constar lo siguiente:

1.º La Unión Gremial bien claro dijo que no tenía interés alguno por determinado proyecto.

2.º Que estamos conformes con la defensa del Tordera, cuando dice que el Estado concede siempre á todos los ríos las aguas públicas gratuitamente mediante expediente y sin perjuicio de tercero.

Nunca hemos negado que de existir perjuicios á los que legítimamente ó legalmente tengan derechos administrativos adquiridos deben éstos ser indemnizados.

No comprendemos por qué los pozos absorbentes no pueden ser emplazados en el cauce del río ó próximos á la orilla como sucede en el Besós y en otros ríos.

La ley de aguas priva la construcción de pozos y galerías para la extracción de aguas subterráneas á menos distancia de 100 metros de otro alumbramiento, río, canal, etcétera, pasada cuya distancia, á la que se supone que no tiene influencia el río, pueden los particulares alumbrar las aguas que tengan por conveniente sin permiso de la administración, por consiguiente los pozos en el cauce del río ó contiguos á su margen, no podrían perjudicar los alumbramientos á 100 metros y sólo sí á los situados á menor distancia que deberían ser indemnizados si exhibían concesión administrativa.

4.º Que la defensa del Tordera no goza de influencia ni arraigo en la comarca, y carece de personalidad y competencia para la interpretación de la ley, de lo que demuestra un desconocimiento completo cuando interpretando el artículo 167 dice: «que no podrá tener efecto mientras no se demuestre en debida forma ser el río Tordera, el único en España» (que barbaridad) que pueda proporcionar aguas públicas», y afirma que no existen sobrantes, cuando nosotros tenemos el convencimiento de que las aguas vistas están concedidas, pero que las subterráneas que son públicas están vigentes de concesión administrativa y que á excepción de la Mina de Jalpi y de Quintana, la defensa del Tordera no podrá exhibir título administrativo alguno.

4.º Que el cuadro exagerado de desolación y ruina del primer folleto del señor Thos y Codina, quedó destruído por la demostración férrea de don Luis M.a Vidal, obligando al primero á batirse en retirada en su segundo escrito ó carta abierta, que por cierto fué contestada todavía con mayores por el segundo; resultando de todo ello que el caudal subterráneo del Tordera existe en cantidades grandiosas, sin que tengan aplicación alguna administrativamente siendo públicas, por lo tanto, y como reconoce la Defensa de el Tordera que el Estado las concede gratuitamente, de ahí que la Unión Gremial persista en mantener todas sus afirmaciones.

6.º Que las aguas del Tordera son inmejorables según los análisis de los señores Turró y Genové «sin convencionalismo alguno» y las subterráneas lo son igualmente, como lo demuestran los análisis de varios químicos y el de la Real Academia de Medicina de Barcelona, practicados en la mina de don Augusto Borrás Jalpi, estampados en cada botella de Agua Jalpi. Las pútridas aguas del Estanque de Sils no existen porque este hace muchos años que está canalizado; y por consiguiente, no existe ya, cuyas aguas se utilizan hasta para alimento, y al desembocar en la riera de Santa Coloma, afluente del Tordera, ambos de lecho arenoso y granítico, sufren, á pesar de no necesitarlo, una filtración inmejorable. La descripción geológica de la cuenca del Tordera, se halla en el principio del folleto de don Silvino Thos, que la considera de constitución granítica, citando en comprobación de su aserto la autoridad de don Luis Mariano Vidal, de modo que ambos ilustres ingenieros coinciden en reconocer á la cuenca del Tordera de condición inmejorable también.

7.º En resumen, que queda demostrado que en el Tordera existe un caudal inmenso de aguas públicas, vírgenes de toda concesión administrativa (á excepción de las minas Borrás-Jalpi y Quintana), que según la Defensa del Tordera, el Estado las concede gratuitamente al que las solicite. Que son de gran potabilidad así las vistas como las subterráneas, según los dictámenes citados; que no existe temor de perjuicios, que eso de pleitos espontosos son espantajos ridículos, toda vez que debe indemnizarse lo legalmente existente; y, finalmente, que los habitantes de la ciudad de Barcelona tienen el derecho de vida, de salud y de higiene por encima de todos los egoismos obstruccionistas de cuatro señores que han tratado de exraviar á la opinión pública, como lo demuestra la Ley de Aguas en su artículo 160, dando la orden de preferencia en primer lugar al «Abastecimiento de aguas». Las cuencas del Besós y del Llobregat están suficientemente explotadas ya, y la última potable por añadidura, en cambio la cuenca del Tordera está virgen, y puede resolver el problema de aguas de Barcelona para hoy y quizá para mañana. Por lo tanto reiteramos á la Junta de Aguas nuestro deseo de que antes de municipalizar y adquirir el patrimonio de Dos Ríus, por una millonada que no vale, se estudien el Tordera, ú otros proyectos que resulten beneficiosos para la ciudad de Barcelona ahorrando muchos millones.—Unión Gremial de Barcelona.»

INFORMACIO DE BARCELONA

Davant de l'impossibilitat, per obligacions de son càrreg, d'assistir a l'acte inaugural dels cursets y extensió universitaria dels Estudis Universitaris Catalans, el president dels mateixos, don Raimond d'Abadal, queda sospés, fins a nou avís, dit acte, que devia tenir lloc avuí en el C. A. de D. del C. y de la Industria.

—¡Assegurats! Si voleu salvaguardar vostres interessos, inscriviuvos com abonats a «El Progreso», Rambla Canaletas, 7, primer, y consulteuli tot lo que passi, relacionat amb el segur en els seus diversos rams.

En la darrera Junta ordinaria que celebrá la secció de Ciencies Naturals del Club Montanyenc, el doctor don Francisco Novellas va disertar sobre la Química cerebral; el doctor Serradell va llegir un interessant treball relatiu al «Murex brandaris L», en el qual, a més de ses observacions personals, va recopilar lo publicat referent a dita especie de molusc, les varietats y especies que de les mateixes s'ha volgut crear per diferents autors extrangers.

Els senyors Gifreda, Duch y Ferrer feren donatiu d'alguns exemplars de roques pera el Museu, que foren recullits en la darrera excursió que s'efectuá a la montanya del Tibidabo.

En l'assamblea extraordinaria celebrada per la Societat Astronómica d'Espanya para reformar sos Estatuts, s'acordá ampliar el titul de la Societat de conformetat amb el rápid desenrotllo de la mateixa y amb el desitg expressat per diversos socis residents a l'América espanyola. Per lo tant, la Societat se nomenará d'avui endavant «Societat Astronómica d'Espanya y América».

La Junta directiva de la societat Protectora dels Animals y de les Plantes, de Catalunya pera l'any corrent, está constituida com segueix:

President, don Emili Tarré; vispresident, don Roman Clausolles; secretari, don Frederic Wynn; vissecretari, don Juli Crespo; tresorer, don Miquel Alsina; bibliotecari, don Benigne Neira; vocal, donya Dolors de Llinás.

—CAMISERIA SANS, BOQUERIA, 32. Especialitat en camises a mida.

La J. D. del Centre de Viatjants y Representants del Comers y de la Industria ha quedat constituida així:

President, don Daniel Samsó; vispresident, don Francisco Puig; secretari, don Enric Palmada; tresorer, don Salvador Soler; comptador, don Santiago Jaumandreu; bibliotecari, don Josep M.a Orriols; vocals, don Heliodor Soriano; don Marian Llauró, don Jacinto Duran y Josep Moran.

—En molt escàs nombre se troben els subjectes que mai han tingut dispepsia, paraula que vol dir digestió difícil; en canvi, més de la quarta part de l'humanitat la pateix, necessitant aumentar la secreció del suc gástric, tonificar la mucosa de l'estòmac y aumentar el seu poder digestiu. Tot això s'aconsegueix usant l'Elixir Estomacal de Saiz de Carlos.

De l'Ajuntament

Queixa de veins

Hem rebut una carta oberta dirigida a l'alcalde y firmada per diversos veins del carrer de Tallers, en la qual se queixen de lo sovint que s'espatllen les canonades de conducció d'aigua que passen pel susdit carrer, que dificulten, amb aquest etern adoban y espatlla, el tránsit y la comoditat dels veins.

LO DE MELILLA

El general Aguilera.--Preparatius.--Reconeixement

Melilla. — Segueix regnant tranquilitat en tot el territori.

Ha arribat en aquesta plassa, procedent de les avansades, el general Aguilera y ha conferenciat amb el capitá general sobre'ls preparatius de la expedició militar que's realisará pel costat de Seluan.

S'assegura que'l general Aguilera permaneixerá a Melilla alguns dies organisant les columnes de la seva divisió.

En el turó Mauró, a l'altre costat del Quert, se veuen poquíssims moros. Se creu infundat el rumor que ha circulat respecte de que l'harca rebel reb nous reforsos.

Segueixen presentantse a les autoritats moros de la cábila de Benibuyafar demanant perdó.

S'assegura que aviat se realisaran passeigs militars pera desarmar a les cábiles de nostre territori.

Han sigut reconeguts els poblats de Tauriat y Asamora, haventse trobat una escola y en ella molts llibres religiosos y un petit canó que's creu fou utilisat pels rebels en el combat del dia 27.

L'infant Ferràn.- Convoi. Noticies del camp enemic

L'infant don Ferran ha visitat els hospitals parlant amb els ferits.

El regiment d'infanteria de Wad-Ras ha fet servei avui per primera vegada desde la seva arribada. Sortí de l'Hipódrom escortant un convoi a Ishafen, retornant sense novetat.

El capitá don Alfred Coronel y el tinent Ontaneda, de les forses indígenes regulars recorren els poblats ont se lliurá'l combat del dia 27, trobant molts cadavres de moros sense enterrar. Les forses que manen procedeixen a enterrarlos.

Surten al pas de dits oficials molts moros implorant el perdó, fent protestes d'amor a Espanya y dient que's sumaren a la harca rebel apremiats per forsa major.

El caid Abd-el-Kader recordá la promesa que feu en octubre, de morir abans que sumarse a la harca. Assegura que aquesta se troba aclaparada y que'ls principals quefes d'ella, excepció feta del Mizzian, estan decidits a demanar la pau.

Els quefes de la harca han escrit a Abd-el-Kader demanantli que serveixi d'intermediari prop del general García Aldave, puig volen venir a la plassa a sotmétres.

La nova de la presencia de negres a la harca rebel s'explica per haverse unit a ella cabilenys de Namisa que són d'un color moreno verdós, y algunes dotzenes d'esclaus negres.

El santó Masrakes, parent llunyá del Mizzian, tracta de donar carácter de guerra santa a l'actual moviment.

En les montanyes de Benibuyagui se vegeren fogueres.

El Mizzian ha manat als santons que fassin pregaries pera que no plogui, davant la temensa de que la pluja fassi que'ls cabilenys abandonin la harca.

Ha ingressat a l'hospital central el jueu moro que sigué ferit pels cabilenys.

Cap a Melilla

A les set de la tarde sortiren pera Melilla 500 soldats dels regiments de Wad-Ras y de Saboia y 300 matxos.

Els soldats foren despedits per les seves families.

Noves del Rif

Ens ha dit el ministre de la Governació que per referencies d'Alhucemes qué's tenen en el ministeri de la Guerra, dues cábiles de les immediacions dels caps propers a dita plassa marxaren a reunirse amb la harca enemiga y que quedaren en la harca 250 individus d'una de les cábiles y 60 de l'altra.

Ampliant l'anterior noticia, sabem per telegrames particulars de Melilla que la policia indígena ha practicat un reconeixement en una casa del poblet de Zarrosa, ont trobá quatre moros morts de resultes d'haverselshi disparat un canonet que carregaven per la boca.

Del poblat de la costa d'Alhucemes nomenat Beni Amar foren al Quert 50 homes y tots moriren; de la cábila de Quifates faltan 200 homes y en proporció de les demés cábiles que enviaren combatents al Quert.

Al fer-se de nit la policia indígena tingué un foc amb un gros grupu de rebels en les proximitats de Gariba.

Les forses indígenes acumparen a Buxdar, y el coronel Pacheco comanant una columna, en la qual hi anava una bateria que s'emplassá en una montanyeta, dispersá an els rifenys per medi de quatre canonades.

Madrid, 8, de 11 a 1 matinada

De Ceuta

Ceuta, 7.—S'han fet proves d'una canoa automóbil pera'l servei de la sanitat marítima.

—El canoner «General Concha» ha sortit cap a Algeciras.

—El general Alfau ha passat revista a la guarnició de la plassa.

—Procedent de Casablanca ha arribat el vapor «Artás», amb caps de bestiar pera'l consum de les tropes.

—El temporal d'aquests dies ha causat desperfectes en els allotjaments de les tropés en les posicions avensades.

—El Centre Hispá-marroquí ha elegit nova Junta directiva, nomenant president al subinspector metge de primera classe del cos de Sanitat militar, don Josep Delgado.

CONTRA LA GUERRA

MITING DE LA CONJUNCIÓ

En el teatre «Rat Penat» s'ha celebrat aquest matí l'anunciat miting organisat per la Conjunció Republicana socialista y per l'agrupació socialista madrilenya en contra de la guerra.

Presidí el socialista Llucià Martínez. El local estava completament ple de públic.

Parlá'l company García Quejido, arrementint contra la guerra y afirmant que tot lo que passa al Rif es obra dels plutócrates.

Digué que la prempsa en ses consideracions no arriba fins a l'entranya de l'assumpte.

Exposá diverses consideracions pera deduir que a Espanya no hi ha garanties de la llibertat.

Excitá a que s'emprengui una campanya en defensa dels drets de les societats obrerés, a les que digué volia destruir el Govern.

El company Mancebo excitá a les masses pera que logrin participació en la representació en Corts.

Recordá que'l senyor Canalejas era abans propagandista de les idees radicals y digué que ara ha abjurat d'elles desde que está al Poder.

Mora negá que Espanya puga colonisar el Marroc.

Parlá per últim Pau Iglesias. Digué que l'hostilitat dels socialistes cap a la guerra del Rif arranca de quan el senyor Maura inicià la campanya.

Recordá que'ls senyors Maura y Canalejas se declararen enemics de toda acció de conquesta, però digué que lo cert es que hi ha guerra, ocupació de plasses y invasió de territoris.

Després afegí: Falta llibertat a la tribuna y a la prempsa, que está sotmesa a la llei de jurisdiccions.

Reclamá'l dret de discutir la guerra y protesta de la disolució de societats obreres.

Si se'ns tanca'l camí de la rebeldia legal

Si se'ns tanca'l camí de la rebeldia legal, diu, acudirem a l'altra.

En aquesta lluita del Rif no hi pot haver gloria pera l'exèrcit, perquè'ls rifenys no formen exèrcit. Nega que assolar el Rif sigui honrós pera Espanya.

Declara que vol la pau y una política liberal, y que a l'ampar d'aquí sols se resolgui el problema obrer, que es un problema mondial, encara que'l senyor Canalejas no ho vulgui.

Acaba excitant a que a totes arreu se defensin les idees contra la guerra, que's tassi campanya viril, que s'acudeixi als mitings y a un monstre que se celebrará el diumenge.

A l'acabar son discurs en Pau Iglesias fou molt aplaudit.

Se llegiren les conclusions, que són a saber:

Tornada de l'exèrcit a la Península.

Disminució dels pressupostos de la Guerra y de Marina.

Servei militar obligatori.

Aquestes conclusions foren votades per unanimitat.

No ocorregueren incidents.

Abans de dissoldre's la concurrencia se cantá l'«Internacional».

El servei obligatori

En el Consell de ministres que se celebrará demá s'ocuparà el Govern dels projectes de llei que haurà de presentar a les Corts.

Quan presenti el desenrotllo de les bases del servei militar obligatori, no hi haurà discusió, doncs, conforme está previngut en dites bases, que aprová el Parlament, el Govern se limitarà a donar compte a les Corts de la redacció de la llei.

El ministre de la Governació

El ministre de la Governació ha conferenciat aquest matí, aviat, amb el senyor Canalejas.

Al rebre als periodistes ha dit el senyor Barroso que no hi havia res de nou de la península ni de Melilla. Negá que tingués fonament el plan d'operacions militars a Melilla que anunciava algún periódic.

Un banquet

En l'«Ideal Room» els periodistes que fan informació en la Presidencia del Consell han obsequiat amb un banquet al senyor Canalejas pera festejar l'entrada d'any nou y testimoniar al quefe del Govern l'agraiment dels reporters per les facilitats que'ls dona pera l'informació.

Hi assistiren redactors de periódics de tots els matissos y de les agencies telegráfiques y corresponsals extrangers.

Hi hagué entre'ls comensals gran confraternitat, mantenint el senyor Canalejas agradable conversació.

No hi hagué brindis.

Tots els comensals feren vots per la prosperitat d'Espanya.

El ram que adornava la taula fou enviat a l'esposa del senyor Canalejas.

Aquest obsequiá als comensals amb tabacs y amb blocs pera notes, enquadernats en magnífica pell.

Detenció

Sevilla.—En l'Hotel Victoria ha sigut detinguda pels agents de vigilancia, Cristina Wenderbilt, trobántseli 20,000 pessetes en moneda espanyola y nordamericana.

Será conduida a Gradapon ont fou detingut son marit.

S'acusa a l'esmentat matrimoni d'haver comès estafes.

Madrid, 9, de 1 a 3 matinada

Cap a Barcelona

Han marxat en l'exprés a Barcelona el senyor Lerroux y don Emilià Iglesias.

Conferencia del senyor Azcárate

Leon. — En el teatre ha donat el senyor Azcárate la seva anunciada conferencia.

S'ocupá primerament de la política local

Després digué que ell fou el primer republicá que demaná la unió amb els socialistes

Declará que si vingués la República conservadora en Pau Iglesias seria el primer en apoiarla.

Defensá an en Pau Iglesias negant que aquest aprovi certes propagandes que s'han fet, car li ha sentit a dir que les bombes llensades sobre'ls patrons solament són útils als hereus d'aquests.

Elogiá la gestió de l'Institut de Reformes Socials, enumerant les millores que per sa mediació han obtingut els obrers.

Dirigí durs càrregs al senyor Merino y digué que'ls lliberals obliden sa veritable significació y que porten bastant temps en el Poder y no han modificat el Senat, ni restablert la lliberiat de culti, ni el matrimon civil, ni l'escola laica, ni la secularisació dels cementiris, empenyantse per altra part en una guerra com la de Melilla que aumenta el pressupost en 35 milions de pessetes.

Demana que's lluiti per la hegemonia d'Espanya en les 17 repúbliques americanes.

Respecte als successos de Cullera diu que la revolució sols existí en la imaginació del senyor Canalejas.

Se mostra enemic de la pena de mort y acaba dient que espera que no mereixerá la execració de sos paisans.

Informació de l'extranger

La guerra italo-turca

Combat

Roma, 7. — Comuniquen de Trípoli que ahir, prop del mitg dia, una columna de alarbs amb forses regulars turques, avensaren desde'l Sur y al Sudoest sobre Ainzara.

Rebuts a distancia per l'artilleria italiana, se retiraren.

Diverses patrulles italianes sortiren després a practicar un reconeixement sense novetat.

A Bergamí, Derna y Tobbuc, la situació segueix essent la mateixa.

Els italians derrotats?

Roma, 7.—Alguns periódics publiquen una nota dient que la prempsa de Constantinobla dona el relat d'un combat ocorregut a Derna el dia primer del mes que som.

Diuen que'ls italians se retiraren desordenadament, sobre tot l'ala esquerre, la qual tingué perdues de molta importancia.

Más novos de la guerra

Roma, 7.—«Il Messaggero» diu, per noticies rebudes d'Homs, que un grupu de beduins molt nombrós atacá les trinxeres de l'ala esquerre, obrint sobre elles un foc molt viu a cinc-cents metres, però sense consequències.

Una bateria d'artilleria italiana, apoiada per dues companyies de bersaglieri, obriren el foc contra'ls beduins, atacantlos y fentlos fugir, no sense deixar en el camp 17 morts y emportánsen molts ferits.

A Tobbuc continúa'l desembarc de tropa y artilleria.

Els turcs han fet alguns reconeixements sobre les línies italianes.

Els presoners italians

Londres, 7.—El corresponsal del «Morning Post» en el camp turc ha enviat una correspondencia relatant que'ls presoners italians són ben tractats, concedintelshi que escriguin y telegrafiin a ses families, a càrreg de les autoritats turques.

Lo que diu un tinent anglès

Londres, 7.—Ha retornat de la Tripolitania el tinent anglès Montagu, que ha combatut en les files dels turcs.

Després d'haver pres part en diversos combats, el tinent Montagu, malalt de disenteria, ha retornat a Europa pera reposarse, travessant la frontera tunecina en automòbil.

Ha manifestat a un redactor del «Evening Standart» que'ls turcs disposen de municions y queviures pera sostenir la guerra llarg temps y que'ls aviadors italians al passar prop de l'Hospital d'Ainzara llensaren diversos bombes, matant a alguns ferits.

Catástrofe carrilaire

Sis morts y vint ferits

París, 7.—Prop de Boudy toparen dos trens que havien sortit de l'estació de l'Est amb dèu minuts d'intèrval.

El primer d'ells tingué de pararse a l'objecte de deixar lliure la via a un tercer tren que's dirigia a París, y allavors es quan arribá l'altre tren y topá amb l'anterior, quedant destrossats alguns dels seus vagons.

En la catástrofe resultaren morts sis persones, y greument ferides, vuit.

Els passatgers no ferits y els habitants dels pobles pròxims al lloc del succés acudiren desseguida en socors de les víctimes; també acudiren sense tardar el director de la Companyia y l'alt personal de la mateixa.

En el tren de socors que s'envià de París al lloc de la catástrofe, hi anà també una nombrosíssima brigada d'obrers que han treballat durant tota la nit pera deixar desembrassada per complet la via.

Lo del Marroc

Les negociacions franc-espanyoles

Les diferencies que existeixen entré Fransa y Espanya en les negociacions que segueixen sobre'l Marroc, estriben en que Fransa preté que les concessions que ha fet a Alemanya modifiquen la questió marroquí, mentres que Espanya sosté que no está obligada a subjectarse a les clausules del tractat franc-alemany, per no havérseli donat participació en aquelles negociacions.

Fransa demana que s'extengui son protectorat al Marroc a la zona espanyola y demana també altres compensacions territorials y económiques pera referse de les cessions fetes a Alemanya.

La República de la Xina

Shangai, 7.—Els republicans han dirigit un llarg manifest a totes les nacions anunciant l'abolició de la dinastia mandxú y l'establiment de la República.

Referendum miner

Londres, 7.—La Federació de miners de la Gran Bretanya ha comensat a distribuir entre sos membres les paperetes pera'l référendum del primer de mars, sobre la questió del salari mínim.

Els interessats hauran de contestar a la següent pregunta:

«Sou partidari del principi del salari mínim aplicable a tots els obrers y aprenents que treballen en el subsol de la Gran Bretanya?»

La pregunta haurá d'esser contestada per prop d'un milió d'obrers.

Les begudes espirituoses a l'Africa

Bruseles, 7.—S'ha reunit la conferencia internacional pera reglamentar la fabricació y el comers de les begudes alcohóliques a l'Africa, fent constar el president que Anglaterra y Alemanya s'havien adherit a la conferencia, presentant diverses proposicions favorables al fi que la mateixa persegueix, el qual no es altre que protegir a les rasses indígenes del continent africá.

Dos dels més importants extrems referents an aquest assumpte han passat ja a estudi de comissions especials, y són els relatius a la extensió eventual de les zones de proibició y a les excepcions que forsosament s'hauran d'admetre pera la fabricació d'alcools destinats a l'industria o la farmacia.

CRONICA DE FORA

Informació d'Espanya

(PER TELEFON Y TELEGRAF)

Madrid, 8, de 10 matí a 11 nit

La prempsa de Madrid

"El Liberal„

En l'article de fondo dedica un record a la memoria del senyor Sagasta amb motiu de l'aniversari de la seva mort, enlairant el treball d'aquell estadista.

"La Mañana„

Fa historia en l'article de fondo de les vicissituts per qué ha atravessat l'Africa desde l'antiguitat y diu que després de quinze sigles la costa mediterrania d'Africa ha deixat d'esser mahometana.

Se felicita de la fi de l'imperi islanista, al qual anomena afront de la cultura.

Diu després que la política que sosté Espanya al Marroc se xifra juridicament en poder aduir la possessió com a font de dret.

Para això se declara el periódic partidari de la guerra fins aconseguir el reconeixement de nostre dret, consolidant després nostre dominí per medi de la pau.

"El País„

Després de repetir en l'article de fondo que en el Rif no hi ha res definitiu, parla del projecte d'operació militar a Alhucemes, exposant els inconvenients que ofereix el realisarla.

Demana al Govern que procedeixi cauta, serena, patriótica y paternalment.

Conferencia

El president del Consell Suprem de Guerra y Marina, general Suárez Valdes, ha conferenciat llargament amb el senyor Canalejas. Se suposa que han tractat de la vista del procés pels fets de Cullera que comensará demá davant d'aquell tribunal.

En Romanones

El comte de Romanones ha marxat a la seva finca dels Santos de Humosa pera atendre al restabliment de la seva salut.

El governador de Madrid

El governador de Madrid ha experimentat alguna millora en la seva malaltia.

Els senyors Canalejas, García Prieto, Barroso, altres ministres y moltes personalitats han anat al Govern civil pera interessarse per l'estat del senyor Fernández Latorre.

De Valencia

Valencia. — Aquest matí, a les onze, se reuní l'Ateneu Mercantil en junta general pera elegir nova junta directiva.

Per aclamació fou reelegit pera'l cárreg de president don Tomás Trenor, marqués del Turia.

Després se llegí una Memoria referent a les Exposicions regional y nacional darrerament celebrades. En la primera hi ha «déficit» y en la segona «superábit», resultant un «déficit» total de 1.034,000 pessetes.

A proposta de don César San Tomás se nomenaren dues comissions, una que estudii els comptes relatius a la Exposició nacional y altra que examini els de la regional.

En el discurs del senyor San Tomás hi hagué notes de gran elogi pera'l marqués del Turia pels sacrificis que anticipadament feu pera la Exposició.

A propósit de la quantitat de 500,000 pessetes que'l marqués del Turia prengué a son compte del Banc d'Espanya, pera la Exposició regional, s'acordá que aquest any pagui l'Ateneu els interessos que'l marqués satisfá al Banc.

El marqués del Turia ha sigut molt felicitat per son procedir.

Per últim en la reunió se presentá una proposició pera que l'Ateneu demanés l'indult dels reus de Cullera, y fou aprovada.

Miting

En el teatre Nou de Utiel s'ha celebrat un miting pera demanar al Govern l'indult dels reus de Cullera y l'abolició de la pena de mort.

No ocorregueren incidents.

El «Nueva España»

El canoner «Nueva España» que havia de sortir avui, ha aplassat son viatge pera proveirse de carbó y per estar el mar quelcom revoltat.

Per l'industria tapera

Representants de tot Catalunya, constitueixen a Girona una Federació Suro-Tapera Catalana

Girona, 7, a les 15.—Aquest matí ha tingut lloc en el grandiós saló de descans del Teatre Principal, una reunió de representants de tot Catalunya pera tractar de constituir una Federació de fabricants de taps, com a coronament de la campanya realisada en aquest sentit pels fabricants del baix Empordá.

La reunió ha tingut lloc en mitg de gran entusiasme, que ha crescut encara al pendre per unanimitat l'acord de constituir la Federació. Llegits y aprovats els estatuts, s'ha nomenat president de l'entitat a don Joan Miquel y Avellí, un dels més forts fabricants de la comarca; vispresident, a don Bonaventura Sabater, de Bagur, gran fabricant també y exdiputat a Corts per Girona, y secretari, al conegut y distingit publicista, don Joan Linares y Delhom.

La F. S. T. C. representa a més de 600 fabricants ab un nucli de prop de 10,000 obrers.

Els fabricants federats tenen el ferm propósit de treballar pel millorament econòmic de la classe obrera. Immediatament renovaran la campanya sobre la qüestió dels drets d'exportació del suro, qüestió que representa el pa de més de 20,000 families obreres espanyoles pera amparar a les quals estan disposats els representants de l'Industria Suro-tapera a acudir als medis que fassin falta.

La nova de la constitució ha produit en tota la comarca un gran entusiasme, doncs, d'aquesta manera se garantisará la vida de una industria que es nirvi de l'existencia econòmica d'infinitat de families treballadores que's veien menassades en la seva llar amb els perills que apareixien contra la Industria y que han motivat aquest acte de unió entre'ls fabricants.

Lo de Cullera

L'escrit d'un defensor

Se tenen les següents noticies de l'informe que llegirá l'advocat senyor Barrioverо, defensor del «Chato de Cuqueta», en la vista davant el Consell Suprem de Guerra y Marina del procés pels successos de Cullera.

Comensa l'escrit ocupantse de la qüestió de competencia. Sosté que s'ignorava a Cullera el dia en que ocorregueren els successos que a Valencia estigués declarat l'estat de guerra, per lo qual creu que existeix en la causa un vici de nulitat.

Quan se desenrotllaren els successos — diu en síntessi l'informe — regia a Cullera la legislació normal, constituint un cas antinatural el sotmetre an els suposats autors dels delictes que's persegueixen a una jurisdicció que no sigui la ordinaria.

Califica els fets de delicte de sedició, del qual en resultaren tres homicidis sense circumstancies modificatives de la culpa que'ls converteixin en assassinats.

No deu apreciarse alevosia ni ensanyament.

Rebat els cárregs que fan els testimonis y també'ls que's dirigeixen mútuament els processats pera declinar els que pesen damunt d'ells.

Acaba dient que Joan Jover (a) «Chato de Cuqueta» es responsable d'un delicte de sedició y d'altres de lesions lleus contra l'agutzil y l'habilitat del Jutjat de Sueca; que respecte al primer delicte no apareixen circumstancies modificatives y respecte dels altres dos han concorregut circumstancies atenuants, y que pel primer delicte ha incorregut en la pena d'un any, un mes y un dia de presó correccional y per cada un dels altres dos en la de quatre mesos d'arrest y accessories.

Informació de Catalunya

(Per correu)

TERRASSA, 6. — El Centre Excursionista de Terrassa anuncia la sortida de la revista anomenada «Arxiu d'Estudis del Centre Excursionista de Terrassa», qual primer número quedará avui mateix posat a la venda.

S'ha encarregat de la publicació de la mateixa la Secció d'Instrucció del Centre, amb la valiosa cooperació dels naturalistes terrassencs senyors Joan Cadevall, Domingo Palet y Barba, Eugeni Ferrer, Jacinto Elias, y dels propulsors senyors Angel Sallent, Josep Soler y Palet, Josep Ventalló, Joan Llongueras y Alexandre Galí, contant a l'ensemps amb la colaboració de les personalitats més caracterisades de la nostra terra.

Aquest primer número es extraordinari y correspon al darrer trimestre de 1911. Conté treballs de la majoria dels redactors. Se vendrá en la llibreria de A. Verdaguer, Rambla del Centre, número 5, Barcelona.

SABADELL, 6. — Amb motiu de la diada dels Reis, el Centre de D. del C. y de la I., a l'objecte de recaudar fondos, va organisar el passat diumenge, un festival benéfic en el camp de sports, en el qual hi ugueren els primers teams del «Sabadell F. C.» y l'«Atlétic», resultant vencedor el «Sabadell» per 8 goals a un de l'«Atlétic».

Seguidament se feu una cursa de cintes, ofertes per diverses senyoretes, entre les quals es de remarcar pel bon gust, la de les germanes Camps, Fonolleda, del «Lawn-tenis Club»; la de la Srta. Figueres Amat, Teresa Vinyas y moltes d'altres que en aquest moment no recordem. Durant la cursa, la Banda Municipal executá escullides pesses del seu repertori.

També hi hagué aviada de coloms missatgers, y els chors «Gelats» y «America» cantaren diverses cansons de la terra.

Com a fi de festa, se ballaren sardanes que foren puntejades per la gran majoria dels assistents a l'acte.

Ahir, a la tarde, se repartiren joguines a uns 900 nens y nenes pobres, en l'estatge social del C. de D. del C. y de l'I., sortint a la nit del divendres una cavalcada organisada pel mateix Centre, que recorregué les principals vies de nostre ciutat, essent gran el nombre de sabadellenes qui presenciaren la ruta dels «Reis».

INSTALACIONS COMPLETES PERA AIXECAR AIGUA

MOTORS

A GAS, BENZINA, GAS POBRE, etc. Preus econòmics y resultats garantits. Nombrosos referencies

DAVID FERRER Y C.ª
(Societat en comandita)
Corts, 586 -- BARCELONA

ESPECTACLES

GRAN TEATRE DEL LICEU. — Avui, dilluns, no hi ha funció.— Demà, dimars, tercera de «Tannhauser», pels cèlebres artistes Pasini-Vitale, Raventòs, Stracciari y Nicoletti. — El dimecres, primera de «Don Pasquale», per la cèlebre diva senyoreta De Hidalgo. — En ensaig, «Titayna», del mestre Morera. — Se despatxa a comptaduria.

TEATRE CATALÀ ROMEA

Companyia còmic-dramàtica de l'eminent primer actor

RICARD CALVO

Primera actriu Lola Velázquez. — Avui, dilluns, a un quart de dèu: «El cuarto de la plancha» y el nou drama de gran èxit,

LA SOMBRA

Demà, «La sombra». — Dijous, tarde, matinée de moda: «Amo y criado». — Divendres, benefici de la primera actriu Lola Velázquez: «Mar y cielo», dedicat a l'insigne Guimerà; «El encanto de una hora», de Benavente, y «El agua milagrosa». — Se despatxa a comptaduria.

ELDORADO (Teatre de Catalunya). — Companyia Larra - La Riva. — Avui, dilluns, dia de moda: «El buen... señor» y la graciosa comedia en tres actes, «San Sebastián Mártir». —Dimars, «Mañana de sol» y «Los gansos del capitolio».

Teatre Nou Avui, dilluns, 8, a les quatre, senzilla, 10 cèntims: «El primer beso».—A les cinc, doble, 20 cèntims: primer, «Amor ciego»; segon, «Molinos de viento», colossal interpretació. — Nit, a dos quarts de dèu, funció sencera, 30 cèntims: primer, «El primer beso»; segon, èxit mondial,

LA CASTA SUSANA

interpretació y presentació colossal. Triomf de tota la companyia. — Molt aviat, «El carro del sol».

Teatre Apolo Avui, dilluns, tarde, a tres quarts de quatre; nit, a les nou, el graciós entreteniment «El flechazo» y el sorprenent drama de gran èxit, en sis actes y nou quadros,

La domadora de leones

desempenyo magistral. La Direcció prega al públic s'abstingui de fer demostracions de cap classe al desenrotllarse el final del drama en la platea del teatre. — Demà, «La domadora de leones».

FRONTÓ COMTAL

Avui, tarde, a les quatre, gran partit. — Entrada, 1'50 pessetes.

Concerts

MUSIC-HALL - LA BUENA SOMBRA - 3, GINJOL, 3

Telèfon 1801

«En busca del minino», per les TUDELINAS, Miss NELLY-NELL, GARCI-NUÑO, DELPRAD, LAS GIRALDINAS, MAURYCIA. — La setmana entrant, debut d'una nova troupe francesa.—Entrada lliure.

ALCÁZAR ESPAÑOL. — 7, Unió, 7

Tots els dies, tarde y nit. GRAN TROUPE DE VARIETÉS. — SARSUELETES COMIQUES. Restaurant a la carta. Servei de 1.er orde, dia y nit

Gran Eden Concert-Assalt, 12

Telèfon 2,461. — Tots els dies, tarde, a dos quarts de quatre. — Nit, a les nou. — Grans especiacles. — Entrada lliure.

LA RABASSADA
Hotel-Restaurant
amb calefacció a vapor

Obert dia y nit.—Gabinets particulars. Cuina de primera. — Servei a la Carta y
Coberts desde 5 pessetes

Atraccions Americanes

Scenic Railway, Water Chute, Bowling Alleys Cake-Walk, Casa encantada, Palau de cristall, Palau de la rialla, Passeigs, etc.

Entrada, 0'50 ptes.
amb dret a escullir una atracció.

Casino particular -- Joes varis

RESTAURANT DE LUXE

Servei a la gran carta.—«Chef» de Paris. Concerts diaris per la

ORQUESTRA DE TZIGANES

Tramvia directe, sortint cada 20 minuts, desde la cantonada del carrer Craywinkel a LA RABASSADA. Automòbils desde can Gomis a la RABASSADA. Carruatges desde'l Tibidabo a LA RABASSADA, Automòbils de luxe directes, sortint desde enfront a la Porta de l'Angel, cantonada Santa Agua, fins a LA RABASSADA, de onze matí a onze nit.

Cinematógrafs

Gran Saló Doré

Avui, dilluns, hermosíssim programa de pelícoles y

4 - colossals atraccions - 4

Mahomet Labas

malabarista y saltador alarb colossal. Debut del

Gran ROMERO

antipodista notabilíssim.

EIXARCH 1.º

jongleur modern. Debut colossal, unic en son genre,

THE SIS THERONS

ciclistes de primer orde, exercicis admirables.

El millor programa de cap més cine de Barcelona

Demà, debut de

THE SINGERS

número acrobàtic, únic en son genre.

25 janer, debut que tot Barcelona segurament desitjarà admirar per esser lo més gran que's coneix,

Les Florence Mecherini

SALA MERCE - Cine y Grutes
Espléndit Naixement

amb vistes panoràmiques y animades de gran art. Ningú deu deixar de visitar tan interessant espectacle.

Gran Cinematógraf

Les millors pelícoles que's projecten a Barcelona, variantse diariament el programa.

DIVERSIONS PARTICULARS

MUNDIAL PALACE. — Concerts Santos tots els dies. Coberts desde pessetes 3'50 Els divendres, bouillabaise. Dissabtes, menú corrent y vegetarià.

Botlletí comercial

7 de janer de 1912

Plassa de Barcelona

COTONS

Informació del CENTRO ALGODONERO DE BARCELONA.

LIVERPOOL, 6 *de janer*

	Anterior Tanca	Obre	Avui 2.ª	3.ª	Tanca
Disponible	5 22	....	....	..	5'25
Janer	5'05	....	....	....	5'08
Janer-Febrer	5'04	5'05	....	....	5'08
Febrer-Mars	5'06	....	....	....	5'10
Mars-Abril	5'07	5'07	....	....	5'12
Abril-Maig	5'10	....	....	....	5'14
Maig-Juny	5'12	5'11	....	....	5'16
Juny-Juliol	5'14	....	....	....	5'18
Juliol-Agost	5'15	5'15	....	....	5'20
Agost-Setembre	5'16	....	....	....	5'20
Setembre-Octubre	5'16	....	....	....	5'20
Octubre-Novembre	5'16	5'16	....	....	5'20
Novembre-Desembre	5'16	....	..	....	5'20

ALEXANDRIA, 6 *de janer*

	Ant.-Obre	Avui-Obre
Janer	15 17/32	....
Mars	15 7/16	....

Form.

NOVA-YORK, 6 *de janer*

	Anterior Tanca	Obre	Avui a.ª	Tanca
Disponible	9'35	....	....	....
Janer	8'99	9'04	....	9'16
Mars	9'15	9'24	....	9'31
Maig	9'30	....	....	....
Juliol	9'41	....	....	....
Agost	9'44	....	....	....
Octubre	9'54	....	....	....
Desembre	9'60	....	....	....

NOVA-ORLEANS, 6 *de janer*

	Anterior Tanca	Avui Obre	a.ª
Disponible	9 3/16	....	....
Janer	9'22	....	....
Mars	9'29	....	....
Maig	9'42	....	....
Juliol	9'58	.. .	....
Agost	9'55	....	....
Octubre	9'52	....	....
Desembre	Nom.	....	....

Arribades als ports dels Estats-Units: 60,000 bales en 1 dia, contra 64,000 de l'any anterior.

Preus corrents de cotons en rama, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors Reials de Comers de Barcelona, en pessetes els 100 kilograms.

Procedencia	Middling fair	Fully good midd.	Good Middling
N.-Orl.-Texas	156 a 158	150 a 152	146 a 148
Altres ports	... a ...	149 a 151	145 a 147

CAFES Y SUCRES

Informació de la casa EMILI GAISSERT Y C.ª, *carrer Princesa, 61.*

HAVRE, 3 *de janer*

	Obre	Tanca
Café (good average)		
Mars	80'50	79'50
Maig	80'25	79'25
Juliol	80'00	79'00
Setembre	80'00	79'00
Sostingut.		

NOVA-YORK, 3 *de janer*

	Obre	Tanca
Café (Tipu núm. 7)		
Mars	.....	13'45
Maig	.....	13'25
Juliol	.....	13'25
Setembre	.....	13'25
Sostingut.		

PARÍS, 3 *de janer*

	Obre	Tanca
Sucre (núm. 3)		
Janer	49'25	49'37
4 Mars	49'62	49'75
4 Maig	50'00	50'12
Sostingut.		

HAMBURG, 3 *de janer*

	Obre	Tanca
Sucre (Base 88 per 100)		
Janer	15'15	.....
Maig	15'37	.....
Agost	15'60	.....
Octubre-Desembre	11'70	.....

LONDRES 3 *de janer*

	Obre	Tanca
Sucre (Base 88 per 100)		
Maig	15/3 1/2	15/2 1/4
Agost	15/2 3/4	15/1 1/2
Calma.		

LLANA

HAVRE, 3 *de janer*

	Obre	Tanca
Buenos Aires		
Maig	168'00	.....
Setembre	.....	.....

PEBRE

HAVRE, 3 *de janer*

	Obre	Tanca
Tellicherry		
Mars	64'75	....
Maig	65'50	....
Juliol	66'50	....
Setembre	67'25	.....

METALLS

LONDRES, 3 *de janer*

Coure	84	10	..
Estany	184	15	..
Plom	15	16	3
Plata	25	5/16	.

OLIS D'OLIVA

Informació de la casa J. REGÀS.

Dia 5 de janer

Els 100 kilos, fòra consums

Andalús, nou	de 103'00 a 102'50	pessetes
Tortosa	de 130'00 a 143'50	—
Borges, nou	de 139'25 a 147'75	—
Baix Aragó	de 150'00 a 157'50	—

Arribades pels molls y estacions en el dia d'ahir Estació del Bogatell, 00,000 kilograms.—Estació de Vilanova, 00,000 id.—Estació del Nord, 0,000 id.

OLIS REFINATS

En caixes de 6 bidons de 4 litres

Regàs, extraverge	7'50	pessetes	cada un
— superfl.	6'70	—	—
La Trompeta	5'50	—	—

DROGUES

Informació de la casa VIUDA Y FILLS DE G. BOADA Y TRAVESSA, *plassa Antic Born, 14.*

Dia 5 janer

Preus per 100 kilograms franc envàs y estació o moll de Barcelona, salvo variació

	Pessetes
Nitrat de sosa 95 per 100 riquesa y 15/16 per 100 ázoe	31'00
Sulfat ferro cristallisat	9'50
— — pols	7'00
— — cristallisat per 10 toneladas	....
— — pols — 10 —	....
— amònic 20/21 ázoe	42'00
Clorur potassa 80/85 equivalent a 52/53 per 100 potassa pura	25'00
Sulfat potassa 90/92 equivalent a 47/48 per 100 potassa pura	26'50
Superfosfat cals mineral 12/13 per 100 àcid fosfòric soluble	7'50
Superfosfat cals mineral 15/16 per 100 àcid fosfòric soluble	8'40
Superfosfat cals mineral 18/20 per 100 àcid fosfòric soluble	9'25
Superfosfat cal òssos 35/36 per 100	11'00

Imprempta y estereotipia, Fortuny, 2 ter.

PERE COROMINAS

LA VIDA AUSTERA

EDICIÓ POPULAR

— 5.000 —

2 PESSETES

ESTÁ EN VENDA EL TERCER MILER

Ningun enfermo del ESTÓMAGO é INTESTINOS

por crónica y rebelde que sea su dolencia debe desesperarse. Muchos son los que han consultado con notabilidades médicas de Paris, Londres, Berlin, New-York, Roma y Madrid, sin encontrar alivio con otros tratamientos y en cuanto dichos médicos les han recetado el *ELIXIR*

SAIZ de CARLOS
(STOMALIX)

han recobrado la salud con su uso, largos años perdida.

Con mucha frecuencia las fermentaciones anormales del estómago producen acedias y vómitos que se corrigen inmediatamente con este medicamento quitándose las náuseas, dolores, ardores epigástricos, aguas de boca y tendencia al vómito, la digestión se normaliza, el enfermo come más, digiere mejor y se nutre, aumentando de peso si estaba enflaquecido.

De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30, MADRID

Se remite por correo folleto á quien lo pida

ANTISSEPTICAS
Les
PASTILLAS VALDA
tenen una **INCOMPARABLE FORSA**
PERA
PRESERVAR ó CURAR
els Costipats, Mals de Gorja, Laringitis recents ó vellas Bronquitis agudas ó crónicas, Refredats de Cap, Grippe, Influenza, Otech, Emphyseme, etc., etc.

RECOMANACIÓ IMPORTANT
EXIGIU AB INTERES
en totas las Farmacias al preu de 1.50 Ptas
La CAPSA
DE VERITABLES
PASTILLAS VALDA
PORTANT EL NOM
VALDA

Formula:
Menthol . . 0.05
Eucalyptol 0.005
Suers y goma.

PIANOS Y HARMONIUMS de lloguer, desde 8 fins a 15 pessetes al mes Carrer del Bruc, núm. 70 entresol, primera

FORA PÈL MOIXÍ

EL POLVOS COSMÈTICS DE FRANC treuen en pocs minuts el pèl de qualsevol part del còs, mata ses arrels y no torna a sortir. No irrita'l cutis. Aquest depilatori es utilíssim a les senyores que tinguin pèl moixí (vello) a la cara y brassos, pera que així puguin destruirlo. UN POT, 2'50 ptes. — S'envia certificat per correus si per endavant se reben 3'50 ptes. en LLIURANSA de Giro Mutu o segells de correu.

Farmacia Borrell
CONTE DE L'ASSALT (CARRER NOU), NÚMERO 52 - BARCELONA

Vol pahir bé? Prengui després dels menjars una copeta de
Digestiu CUIXART
Dipòsit: Arc del Teatre, 21. - Barcelona

ARBÓ
DENTISTA DE PRIMERA CLASSE
Reconegut per l'Ilustre Sindicatura del Gremi
Demanis nota de preus econòmics
10-Pelayo-10

MOBLES DE A. DIRAT
EXPOSICIÓ PERMANENT. — DORMITORIS, MENJADORS, SALONS DESPAIG. — ESPECIALITAT EN ELS D'ESTIL ANGLÉS. —
Mendizábal, 28 y 30, y Sant Pau, 50, 52 y 54

SE COMPRA tota classe de mobles, pianos, caixes de capdals y diversos objectes. Tapineria, 56.

DINER en 1.ª hipoteca y sobre valor desde'l 3 per 100 anyal, en lletres, proprietaris, industrials y comerciants desde'l 1 1/2 per 100 al mes.

DINER en 2.ª hipoteca, usdefruits y parts indivises, y sobre genres, pianos, carruatges y toda garantia que convingui. Rambla de Santa Mònica, 4, entresol.

ESQUELES MORTUORIES

SE N'ADMETEN AN AQUESTA IMPREMPTA, FINS A LES TRES DE LA MATINADA

30 ANYS DE GRAN ÈXIT
EL NOU ELIXIR REGENERADOR
Preparat per B. PIERRE, perfumista

Es l'únic y veritable que deturra immediatament la caiguda dels cabells.

No es un tint, sinó que conserva y fortifica els cabells.

Es el millor remei pera destruir la caspa.

Usis l'elixir quan els cabells comensen a caure.

Usis l'elixir pera obtenir un creixement abundant.

Aquest cèlebre ELIXIR REGENERADOR no es un de tants procediments que deuen la vida al xarlatanisme, al luxe de cartells.

Preu TRES PESSETES frasc.

De venda a les perfumeries y droguerics y a Madrid, Carme, 2, perfumeria.

Dipòsit principal Rambla del Mitg, 14. Perfumeria de Baltasar.

(Davant al carrer de Ferràn)

USIN LA REINA DE LES TINTURES
DE B. PIERRE
Perfumista de Paris

La vegetal progressiva dona tots els colors. A les sis o vuit aplicacions agafa el cabell el color natural. No taca la roba. Preu: 4 pessetes frasc.

INSTANTÁNIES: castany, negre y castany obscur, 4 pessetes capsa pera la barba y pera el cap, 6.

De venda: Rambla del Mitg, 14. Perfumeria de P. Baltasar.

Successor de l'antig establiment de RENAUD GERMAIN, Rambla del Mitg, número 14, perfumeria.

Comprovat per moltíssims pacients que **10 DIES** de prova basten pera curar l'ESTÓMAC més malalt, sigui per qualsevol causa y sense perjudicar la naturalesa, amb el

Cura-Estomac

Preu: pessetes 2'50 la capsa. S'envia per correu a 3 pessetes. Dipòsit exclusiu pera la venda, CARRER GIGNÁS, 30 y 32; FARMACIA - BARCELONA.

SOCIETAT CATALANA D'ÈDICIONS

Volums que reparteix en el segon semestre de 1911

I. LES IDEES POLÍTIQUES D'EN VALENTÍ ALMIRALL, per *Alexandre Plana*, amb la traducció catalana dels treballs de l'Almirall ESPANYA TAL COM ES, CONTESTACIÓ A NÚÑEZ DE ARCE y L'IMMORALITAT A ESPANYA.

II. PROSES BARBARES, per *Prudenci Bertrana.*

III. HISTORIA CONTEMPORANIA DELS MOVIMENTS NACIONALISTES, per *A. Rovira y Virgili*, amb un pròleg den *Pere Corominas.*

Seguiran obres den *Manuel de Montoliu, Josep Carner, Lluis de Nicolau, Ramon Rucabado, Pompeu Fabra, Gabriel Alomar, Ramón Turró, Pous y Pagés*, etc., etc.

Els volums estaran elegantment impresos y constaran d'unes **200** a **300** planes.

S'han publicat el primer y segon volums.

Quota mínima semestral
CINC PESSETES

A les oficines d'EL POBLE CATALÀ se faciliten fulles de suscripció

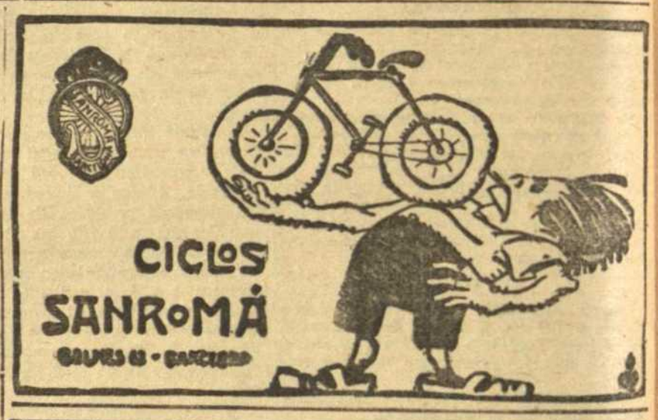

VI VERMOUTH
MARTINI & ROSSI
DE
TORINO

La marca més acreditada en el mercat mondial. Se consum en cinc cases reials d'Europa. Producció anyal: 20 milions de litres. Catorze grans dipòsits en diferentes ciutats del món.

Despaig de la sucursal-dipòsit pera Espanya: Rambla de Catalunya, núm. 67

Torns y eines de precisió
pera mecànica y rellotgeria

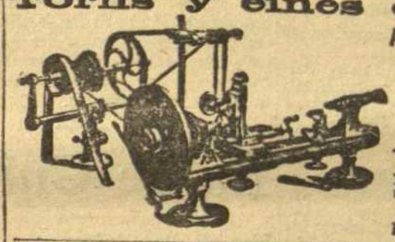

Torns pera aficionats

REPRESENTANT
dels torns y útils de precisió
Wolf, Jhan & C.ª
y de les acreditades mes suisses marca *Matthey*
Francisco Layrot
P. MADOZ, NÚM. 1, PRINCIPAL

Herpes (Brians)

LA POMADA y ESSENCIA ANTIHERPÈTIQUES de BOTTA, preparades per Borrell, curen d una manera prodigiosa els brians y demés malalties de la pell, per inveterades que siguin. Són tan grans les virtuts d'aquests remeis, que s han curat amb ells persones que tenien molt arraigats els brians y que cada estiu tenen de pendre banys d'aigües sulfuroses, sense lograr curarse.

Unic dipòsit: Farmacia Borrell, COMTE DE L'ASSALT, NÚMERO 52 cantonada al carrer de Sant Ramón).

LO INCREIBLE
Calsat pera senyor
Tot cosit, sistema AMERICÁ, el més acreditat per sa solidesa, al PREU ÚNIC de pessetes 10'50
CARRER ESDUDELLERS, N.º 6 • (PROP LA RAMBLA

Sucursals: ***Ronda Sant Antoni, núm. 70 Salmerón, núm. 17 (Gracia)***

HERNIES (trencadures). TRACTAMENT RADICAL: no más accidents que fassin necessaria intervenció quirúrgics (TALLS DE BISTURÍ), amb no usar armotostes, braguers y vendatges de basar ni els propalats en anuncis y reclams. Els incalculables y altament reconeguts beneficis del PROTOTIPO DEL TRACTAMENT NO OPERATORI (amb reial privilegi — tres patents d'invenció), per la Reial Academia de Medecina y Cirurgia Ilaurejat, garantisen comoditat incomparable, retenció absoluta y la curació en poc temps. Despaig de l'autor, especialista PERE RAMON CARME, NUM. 38, PIS PRIMER, BARCELONA Demanis gratis «FARO LUMINOSO PARA LOS ENFERMOS».

Els ***vòmits, coragre, ardors, inapetencies, pesadesa, bilis y dolors de l'estòmac, cintura y esquena, etcètera,*** desapareixen al segient dia de usar el

ESTÓMAGO ARTIFICIAL

De venda a totes les farmacies y Droguerles

Desapareixen en tres dies les ***dispepsies, gastralgies y catarros gástrics,*** com ho certifiquen milers de curats. Refuseu com a falsificades les caixes que no portin la firma dels únics concessionaris per Espanya, **J. Uriach y C.ª**-Barcelona